№ 45. Treschdeen, 6. Nowemberî. 1896.

Jsnahk weenreis nedelâ.

Makfâ, Jelgawâ sanemot: par gadu 1 r. 50 k., par pusgadu 90 k.

Makfâ, pahr pastu peesuhtot: par gadu 2 r., par pusgadu 1 r. 25 k.

Ekspedizija: Jelgawâ, J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihseru eelâ № 22.

Redakzijas adrese: Jelgawâ, Sakajâ eelâ № 2.

Latweeschu Awises.

Sludinajumus nem preti: Jelgawâ, Steffenhagena un dehla drukatawas kantorî, Kangihseru eelâ № 22; Rihgâ: Hoerschelmana kga grahm. bodê, Wehweru eelâ № 6 un J. E. C. Kapteina kga grahm. bodê, Eeksch-Rihgas Leelajâ Kehninu eelâ № 10.

Maksa par sludinajumeem: 8 kap. par sihku raksstu rindinu, preeksch-pusê 20 kap.; pahrtulkoschana is sweschahm walodahm par brihwu.

„Latw. Aw." war apstellet:
Jelgawâ: J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihseru eelâ № 22. — **Leepajâ:** Emila Voegedinga grahm. bodê, pee tirgus vlatscha; Sihmana Ruhjes gr. bodê, Jaun-Leepajâ, Bahnuscha eelâ № 36. — **Bauskâ:** Steina k. apteekâ un Ed. Drengera k. bodê. — **Talsôs:** J. Hirschmana k. un H. Towa k. grahm. bodê. — **Kuldigâ:** Ferd. Besthorna k. grahm. bodê. — **Wentspilî:** Th. G. Antmana k. grahm. bodê. — **Dobelê:** J. Dawidofska k. un E. Baldrina k. bodês. — **Saldû:** Fr. Kruhmina k. grahm. bodê.

75. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apstellet:
Rihgâ: W. F. Häckera drukatawâ, Palejas eelâ № 3; Hoerschelmana k. grahmatu bodê, Wehweru eelâ № 6; J. E. C. Kapteina k. grahmatu bodê, Eeksch-Rihgas Leelajâ Kehninu eelâ № 10. — **Eeksch- un ahrsemê:** Rudolfa Moffes k. wisâs ekspedizijâs. — **Walmeerâ:** Trey'a k. grahmatu bodê. — **Walkâ:** M. Rudolfa kga grahmatu bodê. — **Bes tam: pee zeen. mahzitajeem** — tiklab **Widsemê,** kâ ari **Kursemê.**

Wez-Auzê

par ahrstu apmetees, peenemu slimneekus mahjâs, Weichmana (Frühjahra) kga namâ ik preekschpusdeenas. Pee slimneekeem isbrauzu pehzpusdeenâs.

Dr. Ed. Tschischko,
agrak Mescha muischâ.

Par palaidnibu.

„Luhds Deewu un strahdâ!" Schinîs wahrdôs ir sanemta wisas zilweka dsihwes gaitas mahzibas, jo kas Deewu luhds, tas domâ us Deewu, tas mihl Winu, tas nepahrkahpj Wina bauschkus, un kas strahdâ, tam nebuhs laika us launu domat, jo slinkums ween tik ir wisa launa zehlons. Luhds Deewu un strahdâ! Schinîs tschetrôs wahrdinôs ir katram sawa nosihme, pat masajam wahrdinam „un", jo Deewa luhgschana bes darba un darbs atkal pats par sewi, bes Deewa swehtibas peesaukschanas naw it nekas un nenesihs nekahdus swehtigus augkus. — —

Schos augschâ minetos wahrdus es gribetu zeen. „Latw. Aw." lasitajeem likt pee sirds it sewischki schinîs gruhtajôs laikôs, kur muhsu ruhki — semkopji zihnahs issamisuschi, lai paturetu wehl mihło semes stuhriti, dahrgo tehwa mahjinu, no kuras tik gruhti buhtu schkirtees. — —

Bet neween wineem, arajineem ir schobrihd gruhtas deenas! Ej, kur eedams, runâ, ar ko runadams, wisur tu dsirdi, kâ us laukeem, tâ ari pilsehtâ, suhdsamees par gruhteem laikeem un schauro, bihstami saknapinato pahrtikschanu. —

Nekas naw tik zeenigs, lai tas nu buhtu weens weenigs zilweks, jeb wesela tauta, kâ tas, kas breesmu brihdî nesaudê wihra duhschu. Tadehł tad ari schinîs gruhtajôs laikôs mums nekas muhsu sadsihwê tâ nedurahs azis, kâ — palaischanahs, newihschoschana, laiskums, slinkums un kâ winus wehl nesauz — deenas-sagschanu wisdaschadakâ isskatâ. Waj ari tas nerahda, ka schahdas nelahga ihpaschibas ir, deemschehl, muhsu masajâ tautinâ jau no sen laikeem pastahwejuschas, ja „mihłam behrnam daudz wahrdu"? — — —

Palaischanahs eenem wehl arweenu starp muhsu sadsihwes łaunumeem jo eewehrojamu weetu. „Palaistees ir weegli, bet uswestees gruhti," skan sakams-wahrds. Schi ir selta mahziba, kura scho rindinu raksstitajam no mihłâ behrnibas laizina wehl arweenu labâ atminâ. — Kâ un kur nu schi palaidniba muhsu sadsihwê parahdahs? — Wispirms muhsu paschu tuwakâ apkaimê, istabâ, sehtâ, apgehrbâ. Kahrtiba walda pasauli, bet zik mas mehs daschkahrt zaur muhsu paschu palaischanos sinam kahrtibu usturet pee sewis. Apluhkojeet paschi, zeen. lasitaji, waj juhsu mahjâ ir wiss kahrtibâ. Mans nams ir mana pils, saka Anglis un Amerikaneets ir lepnis us tam, ka wina mahjoklî ir wiss us to labako un omuligako eerihkots, tâ ka tam no gruhtajeem deenas darbeem mahjâ pahrnahkot, wina mahjoklis ir patihkama atpuhtas weeta. Waj pee mums tas ari tâ? Waj muhsu istabâs ir arween katra leeta sawâ weetâ? Waj wisur walda tihriba un spodriba? Waj mas ir to sawa pelnitajawihra dsihwes beedrenu, kas us wina pahrmetumu, ka mahjâs pahrnahkot winsch atradis to un to nekahrtigi, tam atzehrt pretim: „Arè, kur tad weenmehr spehschu tew slauzit un krahmet? Man jau ta deena aiseet, kad es nokustos kâ siws uhdenî" un t. t. —

Bet pateesibâ kas par wainu? — Satikahs ar mahsinu no otra nama gala, ar mahsinu no kaimineem, sahka runat ar garam gahjeju, un tâ tik knapi un kaut kâ paspehja wihram ehst pataisit.

Waj tadehł, zeen. lasitaji, ir brihnums, ka wihrs weenreis, otrreis mahjâs pahrnahzis un tur nekahrtibu atradis, waj pat pahrsteigts no seewas suhdsibas par kaimineem un pluhkschanos ar teem, nejuhtahs tik labi pascha 4 seenâs, kâ ahrpus tahm? It nejauschi tas teek pamudinats greest wałas-brihschôs sawai mahjai muguru un dotees prom us schenkiti jeb krodsinu, kur walda preeks, jautriba, smeekli, joki, kur dabuni ko dsirdet... Luhk, tur aistek muhsu graschi, tur teek satrihzinata lihds pehdejam muhsu laulibas dsihwe, schis zeetakais walsts- un sadsihwes pamats. Un zaur ko? Zaur seewu palaidnibu.

Lai tatschu muhsu seeweetes apdomatu, ka daba winahm ir peeschkihruse pasaulê jo leelu un swarigu lomu, buht par wihreescha dsihwes beedrenehm, draudsenehm, pahalstitajahm, padoma dewejahm, bet it sewischki par jaunahs zilweku pa-audses audsinatajahm. Un ka rokâ ir zilweka audsinaschana, ta rokâ ir wisa wina dsihwe. „Muhschigâ seewischkiba muhs peewelk," atsina nemirstigais dsejneeks. Tas peerahda, ka seeweete spehj jau zaur sawu dabu ween ar tuhkstosch nemanamahm saitehm saistit un waldsinat wihreeschus.

Ar schahdu waru apbalwotas, seeweetes teescham spehj daudz laba darit, bet deemschehl ari daudz slikta. — „Meklè seeweeti!" saka Franzijâ pee ikkatra zik nezik fareschgita noseeguma. Starp zeen. lasitajeem buhs ari ne masums to, kas buhs redsejuschi sawâ dsihwê seeweetes leelu — waj nu labu jeb łaunu — eespaidu us wihreeti. Ne masums ir to, kas seeweetes isschkehrdibas dehł ir saudejuschi wisu sawu mantu. Atkal ziti ir krituschi kaunâ un sodâ. Bet deemschehl no laba seeweetes eespaida us wihreeti ir retaki kas manams. Kadehł gan, daiłahs lasitajas? Kadehł? Domaju, ka ari schè buhs muhsu seeweeschu palaidniba pa leelakai daļai wainiga, — palaidniba, newihschiba isleetot sawus jau no paschas dabas peeschkirtos lihdsekłus, lai saistitu wihru wairak pee sewis, pee mahju dsihwes, pee apdomibas, kad tas weeglprahtigs, pee taupibas, kad tas isschkehrdigs, pee strahdibas, kad tas laisks! —

Seeweete war, kad ween grib, darit dsihwi pateesi patihkamu; weens wahrds, weens waibsts, weens smaids spehj aisdsiht ruhpes no ta, us ka guł deesgan smagais un gruhtais usdewums, gahdat par familijas usturu, pahrtiku, par isglihtibu un stahwokli dsihwê! Schi zihna par paschusturu ir tik gruhta, ka sadeldè wihreescha meesas-spehkus it ahtri ween. Waj nu naw noseegums Jums, Juhs nemihletajas-seewas (jo tahdu deemschehl ir ne masums, kas tik aprehkina jeb „weikala" pehz dodahs pee altara), padarit wihram scho zihnu wehl jo gruhtaku zaur Juhsu laiskumu un palaidnibu? Wihrs zer atrast pee Jums meerigu, patihkamu dsihwes weetinu un atron — „elli". — — —

Bet ne masak łaunuma padara ari paschu wihreeschu palaidniba. Tam jau naw jabuht taisni slinkumam — lai Deews pasarg'! Palaischanos un palaidnibu mehs redsam wisbeeschaki masôs neezinôs, sihkumôs. Bet tee runâ gaischu walodu. Waj eeplihsuschais schirmis zepurei, waj nu stipri noschkeebtais papehdis sahbakam, jeb atkal israuta un ilgu laiku ne-eeschuhta swahrku knope — tahdi mehdz buht tee neeki, pee kureem mehs pasihstam schahdu palaidnigu zilweku us pirmo azu usmeteenu.

Ja, schi palaidniba eeweeschahs pamasam wisâ dsihwê un pahreet nepahrwaramâ slinkumâ un laiskumâ. Un slinkuma sekas katris no zeen. lasitajeem pasihs. Tee ir posts un behdas, samaitata dsihwe, ispostita dsihwes laime. —

Tadehł nu atkal beidsot nahkam pee gala-jautajuma: kâ scho muhsu sadsihwes łaunumu, ja nu ari ne pawisam isskaust, tad tatschu pehz eespehjas masinat, masinat tik tahłu, ka tas muhsu Latwju sehtinâs buhtu pehz eespehjas masâ mehrâ atronams? Un tur nu atkal mums jagreeschahs pee Jums, behrnu audsinatajas, mihłahs nama-mahtes. Kaut schee ihsee wahrdi pamudinatu Juhs peegreest wairak wehribas Juhsu apkaimei, Juhsu behrnineem, peeradinot tos pamasam pee kahrtibas un spodribas. No kapeikahm salasahs rubuki un kas buhs ustizigs masumâ, to eezels par wairumu. — Ihpaschi pee saweem mihłajeem masinajeem mehs waram eesahkt sekmigi zihnu ar scho sadsihwes łaunumu, kursch, kâ jau augschâ minets, łoti un sewischki łauns tagadejôs gruhtôs laikôs, kur no ikkatra, pat ta wismasakâ teek pagehreta nenokususe darbiba, nelokama gribas spehja un kahrtiga, kâ laika, tâ ari lihdsekłu eedalischana un isleetoschana. —

Lai pamehgina weena, otra nama-mahte, weens, otris nama-tehws peegreest wairak wehribas sawai mahjai, sawam apgehrbam, sawam darbam. Es esmu pahrleezinats, ka pee tuwakas apluhkoschanas tee manihs daudz ko tahdu, no ka war teikt, ka tas waretu buht labaki, zitadaki! Eseet uszihtigaki masumâ, un Juhs redseseet, kahdas jaukas sekas buhs schai uszihtibai. Zik patihkami Juhs jutisatees tihrâ, spodrâ istabâ, glihtâ pagalmâ, uskoptâ mahjinâ! Zik jauks buhs ari Juhsu apgehrbs, weenmehr tihrs un kahrtigs. Un kur tad wehl preeks un patikschana usturetees paschu mahjâs! —

Ne weena mahtes-meita ween ir jau sawu prezeneeku athaidijuse, kad tas to nejauschi apzeemodams atradis ar saplihsuschu sekes papehdi un nesukateem mateem, jeb nemasgatu gihmi. Scho raksstu deretu tadehł ari Jums eewehrot, daiłahs mahtes-meitas. Uswestees ir gruhti, bet palaistees lehti. —

Bet kas jau tiks no masahm deenahm pee kahrtibas peeturets, tas palaidnibu nemas nepasihs. —

Rr.

No ahrsemehm.

Wahzijâ wehl arweenu ne-aprimst trokšnis dehł Bismarka ispaudumeem. Nepeetika, ka laikraksti par scho leetu nesa weselahm slejahm garus spreedumus un prahtojumus, tagad eesneegts ari walsts saeimâ no zentruma partijas peeprasijums ar trihs jautajumeem: 1) Waj starp Wahziju un Kreewiju lihds 1890. gadam pastahwejis tahds lihgums, par kahdu Bismarka awise sinojusi? 2) Kadehł schis lihgums naw atjaunots? 3) Kâ ispaudumus sanehmuschas trejsabeedribas un zitas Eiropas walstis? Naw domajams, ka prasitaji us wiseem trim jautajumeem dabuhs atbildi. — Schinîs deenâs nomiris weens no eewehrojamakeem Wahzijas Luteru garidsneekeem, pilsgalma mahzitajs Dr. E. Frommels. Winsch bij augsti zeenits kâ warens runatajs, kâ waldineeku ustizams padoma dewejs, bet jo tahłu pasihstams zaur saweem kreetnajeem raksteem preeksch tautas. Isgahjuschâ pawasarî no sawas garnisonas mahzitaja weetas atteizees, winsch nometahs Ploenas pilî, tur pasneegt deewawahrdu mahzibas keisara wezakajeem dehleem. Turpat winsch ar neeru kaiti nomira 68 gadu wezumâ. —

Turzijas jautajumâ kâ swarigakee jaunakee notikumi minamas diwi walstswihru runas. Weenu turejis Frantschu ahrleetu ministeris Hanotò. Tas apleezinajis, ka Kreewijas Zaram Parisê weesojotees, panahkta starp abahm walstim pilniga weenoschanahs par Turzijas apstahkłu nokahr-

Paspahrnê.

Zaur Pehterburgu un Maskawu us Nischnij-Nowgorodu.

Zełojuma ussihmejumi no J. Purapukes.

IX.

Wispirms dewamees us Tautas apgaismoschanas ministerijas preekschsihmigo laukskolu. Skola buhweta ihsti Kreewu stilâ ar graisiteem isgresnojumeem no ahrpuses. Pa pa-augstahm trepehm no preekschpuses nokłuhstam preekschnamâ, kursch ir deesgan ruhmigs un nolemts preeksch behrnu drehbju nolikschanas. Pa kreisai rokai no schejeenes wed durwis klasê. Klase ir 14 arschinas gara, 10 — plata un $5^1/_2$ — augsta, tâ tad satura pawisam 770 kubikarschinas gaisa un nolemta preeksch 50—62 skoleneem. Schis skolneeku skaits man tomehr leekahs buht par leelu preeksch minetahs ruhmes. Ministerijas isdotajâ skolas aprakstâ gan ir minets augstakais gaisa daudzums preeksch weena skolneeka $13^1/_2$ kubikarschinas, bet pehz manahm domahm tas nedrihkstetu buht semaks par $14^1/_2$—15 kubikarschinahm, ja eewehrojam, ka semneeku behrni eerodahs skolâ slapjahm, pastalâs waj wihsês autahm kahjahm un ari meesas tihribas sinâ atstahj wehl daudz ko wehletees. Pee tam pat labakâ wentilazija nenowehrsihs gaisa siltuma mainu klasê, kura, jo wairak skolneeku, jo sajuhtamaka. Klases benki aprehkinati preeksch diweem skolneekeem un ir ehrti. Aiz klases nahk skolotaja dsihwoklis ar diwahm istabahm. Istabas ir schauras un nepraktiskas. Nepraktisks ari kehka eerihkojums. No kehka wed weenas durwis skolenu gulamâ istabâ, otras — us ahru. Pats par sewi saprotams, ka gaiss skolenu gulamâ istabâ newar buht labs, un ar scho gaisu pildisees ari kehkis. Turpreti bibliotekas istaba, tâpat kâ ari atejas weetas — atsihstamas par preekschsihmigahm. Bibliotekas istabâ un gulamâ istabâ bij isstahditi tautskolu darbi no wiseem Kreewijas mahzibas apgabaleem — Kreewu walodâ un rehkinaschanâ. Wisi darbi — burtnizas sakopoti schkirstinôs pehz mahzibu apgabaleem. Kreewu walodas raksstu darbi pa leelakai daļai pastahw no diktata, isklasitâ gabala atstahstijuma, waj ari atbildehm us doteem jautajumeem. No schahs metodes zeenigi noschkirahs Kaukasijas mahzibas apgabala raksstu darbi. Schee isweesti patstahwigaki un, kas leelakâ leeta — usdewumi loti daschadi un peemehroti skolneeku apstahkleem. Wisôs usdewumôs manama zauri ideja — west skolneekus pee patstahwigas domaschanas un spreeduma attihstischanas. Tâ daschi skolneeki aprakstâ iswehletu preekschmetu lihdsibu un atschkiribu, ziti apzer bilschu faturu jeb isweed peemehrus no dsihwes pehz usdotas pafazinas, ziti raksta wehstules gan eestahdehm, gan ari daschadahm personahm u. t. t. Ari diktatâ un glihtraksischanâ Kaukasijas mahzibas apgabals stahdams ziteem par preekschsihmi, tadehł ka wisi darbi teek westi ar apsinu un pehz zeeti apdomata plahna. Tâ peemehram diktats dsimtkreewu mahzibas apgabalôs atkahrtojahs loti beeschi (Maskawas apgabalâ katru deenu) un pa leelakai daļai aptwer waj nu kahdu no galwas eemahzitu gabalu, jeb ihsus teikumus par kahdu eemahzitu grammatikas likumu. Turpreti Kaukasijas apgabalâ diktats saweenots ar eepreekscheju izlabschanas metodi. Ari Baltijas skolu darbi, kaut gan loti masâ skaitâ un tahdi iswehleti, ka tee par pateeso skolu atthstibas stahwokli nedod nekahda skaidra pahrskata, tomehr atstahj loti labu eespaidu, sewischki, ja eewehrojam, ka darbi isweesti no skolneekeem, kuri tikai 3 seemas mahzijuschees Kreewu walodu.

Rehkinaschanas darbi apnem usdewumus par wisahm 4 rehkinaschanas wihsehm ar noteikteem un nenoteikteem skaitleem un tikai retôs apgabalôs ir nemti usdewumi ar dalahm. Warschawas apgabalâ isnemtas zauri wisas 4 rehkinaschanas wihses ar dalahm un Rihgas — eewads par dalahm. Pehz apsinigas rehkinaschanas spreeschot, wislabakee darbi ir Kijewas un Kaukasijas mahzibas apgabaleem.

Bibliotekas istabâ bij nolikta grahmata, kurâ teek katris apmekletajs luhgts eerakstit sawu wahrdu un ari eewehrojumus par daschadeem truhkumeem weenâ un otrâ sinâ. Eerakstijuschos starpâ lasami loti augstu wihru wahrdi, peesihmes taisijuschas wiswairak skolotajas, un loti aisgrahbtâ garâ. Turpreti no skolotajeem lasama dascha laba dsehliga rindina. Wispahr istahdi apmeklejuschas pehz skaita skolotajas wairak, nekâ skolotaji. Ahrigâ isskatâ Kreewu skolotaji un skolotajas stipri noschkirahs no zittauteeschu skolotajeem.

Tahłaki apluhkojam garigâ refora preekschsihmigo basnizas skolu. Apakschstahwâ ir eerihkota basniza, augschâ — klase. Tè isstahditas daschadas wezas Slahwu grahmatas. Kahds no apmekletajeem, kassin weztizibneeks, bij laikam issazijis schaubas par grahmatu ihstenibu, kuru tad nu aisstahweja 5 pareistizigi mahzitaji.

Galwenajâ skolu ehkâ eeweetotas statistiskas kartes par isglihtibu Kreewijâ, widejo un augstskolu raksstu darbi, daschadi instrumenti, fotografijas un roku darbi. Tè ari eeweetots wiss zits, kas ween us isglihtibu sihmejahs: behrnu spehles, mahzibas lihdsekli, skolas grahmatas u. t. t. Starp grahmatahm jo eewehrojama no Kowalewska sastahditâ: „Amerikas skolas", kurâ daudz kreetnu pamahzibu gan preeksch skolotajeem, gan ari preeksch skolu usturetajeem. Turpreti, kâ ko sawadu waru minet Schmelewa tschetrkahrtigo grahmatu weschanas sistemu un Odesas tautskolu inspektora Schpanowska isgudroto „meloharmoniju" — masu harmoniku preeksch skolahm. Schmelews zerè zaur grahmatu weschanu isnihzinat saglus un wisu łaunumu no pasaules, bet Schpanowskis preezajahs, ka ar 4 pirksteem us wina harmonikas war isdabut weselu akordu laukâ. Harmonikas zena 20—30 rubłu; kad harmonika famaitajahs, tad wina jasataisa.

Tautas isglihtibas nodaļai peeweenotas wehl schahdas apakschnodaļas: meteorologija, wesełibas kopschana, labdarihbas eestahdes, Sarkanais Krusts un glahbschanas beedriba no uhdens breesmahm. Katrâ no schahm isstahditi bagatigi krahjumi statistiku sinu, instrumentu un zitu preekschmetu, kas stahw sakarâ ar nodaļas nosihmi. Tâ meteorologiskâ apakschnodaļâ Pehterburgas Fisiskâ observatorija isstahdijusi: daschadu sistemu saules pulkstenus, gaisa speedeena mehrotajus, gaisa siltuma un walganuma, kâ ari semes grunts siltuma mehrotajus, mahkonu kustoschanahs noteizejus un daudz zitus instrumentus. Jurjewas uniwersitete bes jaw mineteem instrumenteem isstahdijusi wehl sewischku linealu preeksch diagrammu isgatawoschanas un lihku lihniju analises. Wesełibas kopschanas, tâpat kâ Sarkanâ Krusta nodaļâs redsami daschadi flimibu tehlojumi lihds ar winu ahrstoschanas metodehm. Turpat ari ir preparati no wairak eewehrojamahm un wiswairak isplatitahm flimibahm, kâ ari daschadu sahłu krahjumi. Jo interesanti ir isstahdijumi, ka zilwekam pee-audsê jaunu degunu un kahdu robu atstahj zilweka kaulôs lodes no wezajahm un jaunajahm kara flintehm. Wezo kara flinschu lodes kaulu sadrupina un tas saschkełahs us wisahm pusehm, jauno — atstahj masu gludu zaurumiņu. Glahbschanas eestahdê no uhdens breesmahm redsamas laiwas, kekschi, schnores un signalu preekschmeti. Tuwajâ dihki teek isdariti praktiski mehginajumi.

Grahmatu lasitaja peesihmes.

No R. B.

Baltas rozinas mihło zitu puhlinus. Kreewu paruna.
Tikumiba ir weikliba weizinat pasaules saskanu.
fon Kleists.
Kaut mani darbi buhtu kâ mani wahrdi — un mani wahrdi, kâ mana sirds. Lawaters.

Grahmatu galds.

Redakzijai peesuhtitas schahdas grahmatas:

1. Baltijas dahrskopju kalendars 1897. g. A. Eglit-Tahkumneekam un wairak dahrskopjeem peedalotees sastahdijis un isdewis J. Pengerots-Sweschais. Drukats Rigâ pee Kalnina un Deutschmana.

2. Nesahles. Satira no F. W. Jelgawâ, Reinberga drukatawas apgahdibâ.

3. Latweeschu Familijas Kalendars ar bildehm 1897. g. 5. gada-gahjums. Rigâ, J. A. Freijo apgahdeenâ. Peedewahm par welti klaht grahmatina ar bildehm: Preeka wehsts jaunibai.

4. Teodors Gailis, Kesu Petersons un wezais Mahrtinsch, Rigas leelakee schuhpas. Sarakstijis G. A. Meese. 2. druka. Rigâ G. A. Meeses apgahdeenâ. Wislehtakee skrejoschee sahtibas beedribas raksti № 1.

5. Padomi, kâ wezakeem isturetees, ja behrni saslimst ar lipigâm slimibam. A. F. Hippinsa praktiski padomi. Tulkojusi L. J. Apgahdajusi Rigas Latw. Beedr. Sin. Kom. Derigu grahm. apgahd. Nodaļa. Drukats pee Kalnina un Deutschmana.

6. Saimneeks un kalps. N. L. Tolstoja stahsts. Tulkojis Purinu Jahnis. Rigâ, 1896. J. Birsgala apgahdibâ.

toschanu un ar winu nodomeem esot weenis prahtis ari zitas leelwalstis. Zelsch, kahdu leelwalstis grib eet, buhtu apmehram schahds: Leelwalstis galwos preeksch Turzijas par tik leelu naudas summu, kahda waijadsiga, lai Turku waldibai ispalihdsetu tagadejà leelajà naudas truhkumà. Dehl parada delbeschanas leelwalstis eezels ihpaschu kommisiju, kura pahrwaldihs wisas Turzijas finanzes. Tà tad sultans gan wehl paliks Turzijas waldneeks, bet waldibas groschi ihstenibà buhs leelwalstju rokàs. — Otra runa, ko turejis Angku ministeru preekschneeks Selsberis, ari apleezina leelwalstju weenprahtibu Turzijas jautajumà, tatschu schai runai negrib ihsti lahga tizet, wismaf tani finà ne, it kà Anglija labpraht eetu ar zitahm leelwalstim roku rokà. Ka schahda netiziba naw bef pamata, to peerahda daschi tahs paschas runas wahrdi, kurôs Selsberis runajis no Anglijas nodomeem Afrikà un issazijis, ka Anglija nebuht negribot Egipti. No tam war spreest, ka, ja ari Anglija Turzijas jautajumà stahtos ar zitahm leelwalstim weenà pulkà, wina to daritu tikai peespeesta.

Italiju wehl arweenu speesch ta pati wezà liksta — Meneliks. Wisà Italijà eedsihwotaji nepazeetigi ilgojahs atkal redset sawus peederigos, kas jau tik ilgi wangneezibà pee Menelika. Nesen pats pahwests suhtijis Menelikam wehstuli ar wisai sirsnigu luhgumu, lai winsch jele apschehlojahs par newainigajahm Italijas mahtehm un meitahm un dod winahm atpakal winu dehlus, brahlus, saderetos. Menelika atbilde ir ihsts meistara darbs un rahda, zik schim pusmeschonu waldineekam daudf politiskas gudribas un isweizibas. Winsch apgalwo, ka swehtà tehwa wehstuli lasot, winsch tizis sirdî dsiki aisgrahbts un labpraht buhtu wina wehleschanos ispildijis. Bet ka tas newarejis notikt, pee tam esot wainiga Italeeschu waldiba: pirmak ta esot issazijusi wehleschanos lihgt meeru, bet tagad ta atkal pret winu tà isturotees, it kà karsch wehl nebuhtu beidsees. Tadehl kehnina un tautas tehwa peenahkumi winam aisleedsot isdot no rokahm weenigo meera kihlu, kura tam esot. Bet winsch zerot, ka swehtais tehws pazelschot sawu balsi preeksch wina taisnahs leetas un wina tautas patstahwibas un tà palihdseschot sasneegt to, ko wini abi kahro, wangineeku atswabinaschanu. Italeeschu laikraksti pahwestu wina wehstules dehl wisai slawè un Menelikam pahrmet, ka winsch par nepateesibu wainu uskraujot Italijas waldibai. —

Spahneeschu waldibas sinojumi par zihnu pret dumpineekeem skan ihsti jauki, bet pateesiba ir pawisam otrada. Kuhbas salà Spahneescheem klahjahs ne wisai teizami, un zeribas uf nahkotni wehl jo sliktakas. Jau lihdschim Kuhbas dumpineekus stipri pabalstija Seemeku-Amerikas Sabeedrotahs walstis bet tagad, kur Mak-Kinli eewehlets par presidentu, sagaidams, ka Sabeedrotahs walstis stahsees wehl stingraki uf dumpineeku pusi. Mak-Kinli sawà programmà usnehmis ari nodomu, Kuhbas salai palihdset tikt par patstahwigu walsti un jau tagad Amerikaneeschi sahkuschi rihkotees pret Spahneescheem. Naw gruhti paredset, ka ja Spahnijai neradisees kahds stiprs palihgs, winai eenesigà Kuhbas sala buhs jasaudè.

Indijà bads sahzis jau breesmigi postit eedsihwotajus. Anglijà lasa dahwanas preeksch truhkuma zeetejeem, bet gruhti gan buhs tik milsigam lauschu skaitam palihdset. Ari daschi Kreewu laikraksti usaizinajuschi lasit dahwanas preeksch Indijas.

No eekschsemehm.

Uf Pehterburgas-Warschawas dselszeła 29. Oktoberi notikusi breesmiga nelaime. Starp Sokolkas un Kusnizas stanzijahm pasascheeru brauzeens saduhrees ar pretschu brauzeenu, kursch aif pahrskatischanahs uslaists uf nepareisajahm sleedehm. Trihs lokomotiwes, 4 pasascheeru wagoni un wairak pretschu wagoni pawisam sadausiti, 6 zilweki nonahweti (2 ofizeri, 1 muischas ihpaschneeks, 1 dselszeła agents, 2 muischas ihpaschneezes — mahte un meita) 14 gruhti eewainoti, wairak weeglaki apskahdeti.

Walsiwju swejai, ko grahfs Keyserlings sarihkoja, bijuschi labi panahkumi: no 4. Julija 1895. g. lihdf 4. Julijam 1896. g. sakertas 84 walsiwis.

Widseme.

Pee Widsemes konsistorijas eksamenus nolikuschi schahdi mahzitaja amata kandidati: Alfreds Oebius, Wilhelms Rosneeks un Nepperts 1. un 2. pusi; Jahnis Grünbergs un Oskars Schneiders — 2. pusi; Jahnis Ops — 1. pusi.

Widsemê tagad atrodahs pawisam 8 semkopibas beedribas, kuras wisas — uf weetejo muischu ihpaschneeku wispirmo pamudinajumu dibinatas kà sari no leelahs Keisariskahs Widsemes wispahrigahs un ekonomiskahs sozietetes — pa to laiku no 1879. lihdf 1896. (t. i. pa 17 gadeem). Schihs laukfaimneeku beedribas, kuras tikai masgruntneeku waijadsibahm kalpo, atrodahs: Lehdurgâ, Nabê, Salazê, Ruhjenê, Rubenê, Dsehrbenê, Smiltenê un Gaujenê. — Pee Ruhjenes un Smiltenes semkopibas beedribahm pastahw jau gadeem ari wehl krahj- un aisdewu kases, no kurahm pirmà pa gadu apgrosa apmehram 150,000 rubku, otra ap 200,000 rubku; abu scho kasu dalibneeku skaits pastahw pa leelakai daksai if semkopjeem, kuri tè uf augleem noguldijuschi wairak desmits tuhkstoschu rubku; tomehr wini tè daschu gadu ari dabu aisdotus lihdf 30,000 rubku. — Lehdurgas un Nabes semkopibas beedribas peedalahs pee Limbaschu krahj- un aisdewu kases; Dsehrbenes beedriba — pee Dsehrbenes kases. Daschas no schihm beedribahm jau isrihkojuschas ari laukfaimneezibas isstahdes. — Noluhkojotees uf aprinkeem, ir redsams, ka no schihm masgruntneeku semkopibas beedribahm schimbrihscham atrodahs Walmeeras aprinki — 5, Zehsu aprinki tikai — 1 un pa Rigas un Walkas aprinkeem tàpat tikai pa 1 beedribai katrà. Pee wisahm augschà minetahm Widsemes 8 semkopibas beedribahm tagad peedalahs 120 pagastu ar apmehram 620 beedreem. Tee leelakee naudas apgrosijumi ikgadus ir Ruhjenes un Smiltenes semkopibas beedribahm, t. i. ap 3000 rubku. — Wehl tè peeminams, ka Rihgas apkahrtnê nu jau 3 gadus no weetas koti uszihtigi darbojahs kahda bischu kopeju beedriba. Schi beedriba tè attihstahs gan lehni, bet droschi. Winas raschojumi ir daschadàs bischu kopschanas isstahdês — kà ihpaschi Zehsu laukfaimneezibas isstahdê un pehdejà laikà isrihkotâ leelajà bischu kopschanas isstahdê Pehterburgâ — apbalwoti ar augstahm godalgahm. Lai gan swabadeem laukeem truhkstot, pa Rigas ahrpilsehtu weetahm un uf laukeem Rihgas apkahrtnê war turet tikai mas bischu, tad tomehr ari schi beedriba jau war usrahdit it eewehrojamus panahkumus, jo winas beedri no dascheem saweem bischu kokeem tè sawahk apmehram 80 lihdf 100 mahrzinas medus, ko wini pahrdod par 35 kap. mahrzinà. Beidsot tè wehl japeemin, ka schinî beedribà tagad eestahjuschees daschi jauni beedri, kuri pee Emika Lorenzsona kunga (Rigà) apstellejuschi wairak saimes slaweno Kraines bischu. Schihs eewehlejamahs bischu saimes peenahks Rigà nahkoschà gadà, Maija mehnescha sahkumà; katra saime maksahs lihdf ar peesuhtijumu tikai 12 rubku.

K. Bm.

Rigas Latweeschu Beedribas Sinibu Kommisijas 1. Nowembera sehdê, kà „Balt. Wehstn." sino, Latweeschu etnografiskahs isstahdes komiteja nodewusi pahrskatu un rehkinumus par schajà wasarà isrihkotahs etnografiskahs isstahdes sarihkoschanu un winas sekmehm. Isstahdê pawisam kopà eenemts 24,618 rubk. 84 kap. un isdots pawisam — 22,725 rubk. 64 kap.; tà tad panahkts 1893 rubk. 20 kap. leels atlikums. Kad nu wehl zerams ap 800 rubku leels eenehmums, kas iszehluschajos prahwas dehl wehl naw eeskaitits, tad wiss atlikums sneegschotees pee 2693 rubk. un 20 kap. Sapulze issazijusi isstahdes komitejai sawu atsinibu un pateizibu par to, ka wina sawà gruhtà peenahkumà teizami un sekmigi rihkojusehs.

No Rihgas. Lauku darbeem uf semehm beidsotees, daudf lauzineeku tagad pahrzeł sawu dsihwi uf Rihgu, zeredami tè tikt pee weeglakahm deenahm un leelakas algas. Eenahzeji tagad ir it sewischki neprezejuschees laudis: puischi un meitas. Rihgâ atrast, sinams, ir weegli, bet ne tik weegli Rihgâ atrasti weeglas deenas un leelu algu. Naw jau nebuht weegla leeta, tè kautkahdu weetu atrast, — ihpaschi teem, kam schè naw nekahdu pasihstamu, eet ar weetu un pelnas dabuschanu pahrak gruhti. Schè newaru pastahstit wisus tos gadijumus, kur eenahzeji-lauzineeki krituschi daschadeem Rihgas blehscheem un tà saukteem „semneeku kehrajeem" par upuri, atdodami teem sawu pehdejo, zeredami, ka zaur winu palihdsibu tiks pee weetas. Ja, Rihgâ daudf tumsonu, kuri no tam ween pahrteek, ko tee dabun no lauzineekeem iskrahpt, solidami teem apgahdat weetas. Simteem eenahzeju kriht scho „weikalneeku" nagôs, kuri prot tos tik smalki peemahnit, ka tee wineem dahwà pilnigu ustizibu un teem atdod sawu pehdejo padomu, ko tee uf laukeem dsihwodami eekrahjuschi. Pats gudrakais un apdomigakais weetas mekletajs daschreis top no scheem sawadeem „labdareem" peewilts, kà to rahda daschas pehdejà laikà schè isteesatas prahwas. — Daudsi lauzineeki-eenahzeji atkal greeschahs pee schejeenes „weetu apgahdaschanas kantoreem", kahrodami zaur to palihdsibu tikt pee weetas. Bet ari schee „kantori" wiswairak tikai skatahs uf sawu pelnu un koti masà mehrà ispilda uf wineem liktahs zeribas. Pehdejà laikà — zik man sinams — bef jau pastahwoscheem wehl atwehrti 2 jauni kantori. Tà tad to tè ir labi daudf. Bet es no pascha peedsihwojumeem un nowehrojumeem waru leezinat, ka schee „kantori" nebuht nepelna tahdas eewehribas, kahdu publika — sewischki lauzineeki-eenahzeji — teem peeschkir; tee nemaj ne-ispilda un newar ispildit tahs leeliskahs zeribas, ko uf teem mehdf likt, jo tee samehrà apgahdà wisai maf weetu. Man schkeet (un es domaju, ka nebuhschu maldijees), ka „weetu apgahdaschanas kantorus" schinis laikôs atwer wairak aif ta eemesla, ka tee ir labs, eenesigs pelnas awots, kas ahtri nowed pee labklahjibas — newis weetas mekletajus, bet „kantoru" turetajus. Rihgâ ir zilweku deesgan, kas usmanigahm azim nowehro lauzineeku leelisko sapluhschanu pilsehtà un isleeto to sew par labu, sawus beesos naudas makus pildidami ar semneeku suhri gruhti pelniteem grascheem. Un pee schahs sugas laudim peeder ari daschi — neteikschu, leelakà daka — „weetas apgahdaschanas kantoru" ihpaschneeki. Wineem tikai tas no swara, ka weetas mekletajs teem eemaksà tà saukto „peerakstischanahs naudu." Zits nekaunahs par to prasit ir weselu rubli. Tà winu maki pa rubkeem ween ahtri pildahs, bet weetas mekletajeem weetas nebuht negadahs. Tee nereti dabon uf apsolito weetu wairak mehneschu sagaidit, gaidot istehret sawu pehdejo eekrahto padominu, un tad truhkuma speesteem, teem beidsot jagreesch „kantoreem" mugura un jamehgina pascheem uf sawu roku atrast darbu un maisi. Bet eemaksatà nauda pee „isstahschanahs" netop wis atdota atpakal, bet paturota par „puhlehm." Bet kas tahs par „puhlehm", kas to lai issina?! Ja weeta naw pagahdata, tad ari newar buht nekahdas „puhles" bijuschas. Wismaf es tà saprotu. Naw jau ari nekahds brihnums, ka „weetas apgahdaschanas kantori" nespehj weetas mekletajus ar weelahm apgahdat, jo peeprasijumu ir tik milsum daudf, bet peedahwajumu tik neezigi maf. Jo ja kahdam kahds deenestneeks waijadsigs, tad tam bef „kantoru" palihdsibas peeteikšees desmit reis wairak, nekà waijadsigs. Ziti atkal meklè gahjejus zaur laikrakstu sludinajumeem. Tikai kahds retais greeschahs pee „weetu apgahdaschanas kantoreem" pehz deenestneekeem. Wispahri jasaka, ka zaur scheem „kantoreem" gruhti tikt pee labàs weetas; jo labam darba dewejam naw nekad waijadsigs deenestneekus meklet; tee winam paschi peenahk klaht. Peedsihwojumi mahza, ka pee daudseem tahdeem, kuri gahjejus mehdf meklet zaur „kantoru" peepalihdsibu, tee mehdf, tà sakot, eet pa mehnescheem. Un schahda pahrak beescha deenestneeku maina tatschu ne-israksta labu leezibu par darba dewejeem.

MK.

No Kraukleem. 24. Oktoberi Alitenu mahju saimneeks M., kursch rihkojahs kà laukfaimneezibas raschojumu uspirzejs preeksch tirgotaja Barschewsky k., isgahjis ap pulksten 6. wakarà no Sokuka bodes pee Birnu kroga, kur tas wahgôs sehstotees ar malkas gabalu nosists. Nelaiki aprand jauna seewina ar masu behrnu. — Tani paschà deenà uf leelzeła, no Mautehm brauzot, isdeenejuscham wezam saldatam nolaupiti 45 rubli pensijas naudas. Domas kriht uf kahdu jaunu zilweku K., kursch nemts ismekleschanà. — Tàpat 9 gadi atpakal netahku no schihs weetas nosita no tirgus mahjup brauzot kahdu Butschauskas saimneeku L.

K.

Kurseme.

Kursemes tautas skolu leetà Kursemes tautas skolu pahrsinis mahzitajs A. Bernewitz kgs peesuhtijis awisei „Düna-Ztg." garaku rakstu, kursch stahjahs pretim schejeenes laikrakstôs pehdejà laikà isplatitahm sinahm, ka tautas skolàs turpmak buhschot jausnem ari tahdi behrni, kas neprot lasit. Schahs sinas esot maldigas. Pehz skolu likumeem katra par 8 gadeem wezaka behrna mahju mahzibu pahrraugot mahzitajs ar basnizas un skolas wezakajeem, tà tad katram behrnam jau preeksch skolas laika jabaudot kahrtiga mahziba. Behrnu peenemschana skolà pehz likuma stahwot weetejas skolu kommisijas sinà un tahs peenahkums esot behrnu sinaschanas pee usnemschanas pahrbaudit.

Kursemê — sihmejotees uf lauku jautribas isrihkojumeem — aprinku preekschneeki darijuschi pagastu waldehm sinamu, ka krodseneekeem nekahdà sinà naw atwehlams krogôs isdarit kaut kahdus jautribas rihkojumus — ne paree-ejas maksu, nedf bef ee-ejas maksas. Tahkak minetee aprinku preekschneeki isskaidro, kapehz pehdejà laikà daudf priwatpersonahm, kà ari beedribahm uf winu luhgumeem naw tizis atlauts weens waj otrs isrihkojums. Pee tahdeem luhgumeem waijag priwatpersonahm peerahdit sawu sewischko personigo teesibu un peelaischamo noluhku uf kahdu isrihkojumu, t. i. wajag peerahdit, waj luhdsejs ir ihpaschi isglihtots teatra wadons, waj musikas pratejs, kas zaur isrihkojumeem sawu usturu sapelna, jeb waj tas ir kahdas labdarigas eestahdes pilnteesigs aisstahws un sawu sarihkojumu isdara preeksch kahda labdariga mehrka. Sihmejotees uf telpahm, ir brihw isrihkojumus (isnemot deju) isdarit skolas namôs — tikai ar weeteja laukskolu inspektora atwehli, pee kam tad wiseem eenehmumeem janahk tam skolas namam par labu, kurà isrihkojums noteek. Pagasta namôs drihkst beedribas un priwatpersonas, kurahm uf tam ir peerahditas teesibas, noturet isrihkojumus — ar weeteja kommisara atkauju, kas ik reis no tam pahrleezinahs, waj zaur wehleto rihkoschanos nenoteek kahdi saudejumi, waj kahdas skahdes pee pagasta nama un waj telpas ir pecteekoschi plaschas un stipras, leelaku lauschu pulku usnemt. Lihdsigi noluhkojahs ari laukskolu inspektori schahdôs gadijumôs uf skolas nameem. Pirms luhgumi uf isrihkojumu atwehleschanu aprinku preekschneekeem top eesneegti, teem jabuht paratstiteem pehz waijadsibas waj nu no weetejeem laukskolu inspektoreem waj kommisareem. Kas bef peenahzigas atkaujas isrihkos jebkahdu jautribu, teatra israhdi waj konzertu, taps sodits ar naudas sodu lihdf 25 rubkeem.

K. B.

No Lihwes-Behrses. 22. Oktoberi schejeeneescheem bija jawehlè sawi pagasta amata wihri. Ar maseem pahrgrosijumeem eewehleja gandrihf wisus tos paschus lihdsschinejos. Pagasta wezakais Birsneeks paleek schajà sawà amatà jau pa zeturtahm lahgahm. — Schejeenes dseedaschanas beedriba „Dseesmu Kronis" sawus lihdsschinejos statutus papildinajusi un eesneegusi Augstai Waldibai preeksch apstiprinaschanas. Pehz jaunajeem statuteem schai beedribai atwehrsees plaschaks darba lauks, nekà lihdsschim. — Schejeenes dsimtkungs barons v. Fircks nodomajis tà saukto Melnupi padsiknat un eerihkot twaikonischa satiksmi starp Leelupi pee Jelgawas un scho pagastu. Lihwes-Behrses saimneeki apsolijuschi pee scha darba dsimtkungam buht peepalihdsigi, jo ari wineem schis jaunais satiksmes zeksch nahks par labu.

—s.

No Baldones mums peesuhtits garaks raksts, kurà eesuhtitajs, pirms beedribas wispahr zildinajis, sino, ka Baldonê sastahdijusehs beedriba, kuras noluhks ir dibinat besmaksas tautas bibliotekù. Statuti jau eesneegti gubernatora kgam. Labajam noluhkam esot daudf labwehku un weizinataju, to starpà ari draudses mahzitajs Gautscha kungs. Bet deemschehl netruhkstot ari pretineeku, kas gan aif skaudibas, gan aif garigas kuhtribas, wisadi mehginot labajam darbam kaitet, nopekot darba daritajus, apsmejot paschu darbu un ari zitus uf naidibu peerunajot. Zeresim, ka skaugi un pehleji drihf apklusihs, atsihdami, ka wini zaur sawahm blehnu walodahm wiswairak zek neslawu paschi sew un wisai draudsei!

No Saldus. Muhsu jaunee rekruschi schogad pawadija sawu loses laiku jo klusu un bef kahda trokschna. Lai gan musika, kahda nu buhdama, kauza un spehleja par wiseem schenkeem un alus bodehm, tomehr tik retàs weetàs wareja jautraku dsihwi redset, kur dejoja un „jautraki" eedsehra. — Scho rudeni atwehra muhsu pilsehtinà kahdu augstaku meitenu skolu ar 3 skolotajahm. Japateizahs muhsu ruhpigajeem „pilsehtas tehweem", kuri atwehlejuschi jaunatwehrtai skolai inwentaru 120 r. wehrtibà. Janowehl jaunai eestahdei swehtigi augli, darbojotees pee muhsu apgabala jaunahs pa-audses!

M. W.

No Sahtineem. Schowasar, kulschanas laikam eesahkotees, peestahja pee S. kga kahds maschinists par kulmaschinas waditaju. Eemantojis kunga ustizibu, maschinists apkuhlis daschàs mahjàs labibu un sahzis usdsihwot „saki". Tà ka nepeetizis ar nedekas algu, tad sweschais maschinists isdewees saimneekeem par paschu maschinas ihpaschneeku, un zaur to atkal tizis pee naudas. Zaur panahkumeem eedroschinats, maschinists wairs neklausijahs uf kunga pawehli, lai eetu apkult muischas ne-iskulto labibu, bet kuhlis tikai preeksch sawas kabatas. Beidsot S. kgs bija peespeests kertees pee waras eerotscheem! Patlaban kuhla B. mahjàs. Te S. kgs eerabahs ar uradniku un kahdeem 12 wihreem un sirgeem, lai waretu maschinu aiswest uf muischu. Nu maschinas waditajs stahjees preti S. kgam ar wiltibas eerotscheem, teikdams, ka winsch warot usrahdit pirkschanas „dokumentus", kuri atrodotees Saldû. Tà ka pee maschinas strahdajis leelaks zilweku spehks, tad S. naw ari tà warejis maschinu dabut sawàs rokàs. Maschines waditajs nakti nu laidees uf Saldu, laikam pee kahda padoma deweja jeb „kaktu adwokata", lai waretu sagahdat pirkschanas „dokumentus". Bet laikam neko newaredams sawahkt, laidees pa nakti „lapàs" un pasudis — kà akà eekritis! No rihta eerabees S. kgs ar polizeju un kahdeem 30 wihreem, bet nu wiltigais maschinas waditajs bijis pasudis un maschina aiswesta uf muischu bef jebkahdahm pretestibahm. Schis atgadijums lai katru maschinas ihpaschneeku beedina — peenemt darbà kaut kahdu nepasihstamu waditaju.

M. W.

No Talsu puses. Pehz rudena darbeem semkopis tagad apluhko klehti, sawus apzirknus un klusumà pateizahs tam Wisuangstajam, kas wina druwas swehtijis. Ar schagada raschu waretu buht meerà, tik semahs labibas zenas semkopim dara raises, waj eespehs wisas maksaschanas pildit. Katris luhko ar masak istikt, masak patehret par reibinoscheem dsehreeneem, masak isdot preeksch gresnuma un ispreezaschanahs. Scheit es gribetu norahdit uf daschahm schejeenes atmetamahm eeraschahm. Pirms lai minam scheit eeweesuschahs „basnizdeenas". Tà sauzam to deenu, kad ejam pee deewagalda. Tad saluhbsam kopà radus un draugus un dsihwojam kà pa kahsahm. Tikko no basnizas mahjà, tè sahkahs ehschana, dserschana un kahrschu spehleschana, kas nereti eet pahri par pusnakti un teek turpinata wehl otrà deenà lihdf wakaram. Wisam schim nereti wehl peebeedrojahs musika un dejoschana. Eepreeksch wiss teek ruhpigi sarihkots, teek kauts un wahrits, zepts un bruhwets un daschai nama mahtei wairak prahtà stahw, kà waretu weesus godam usnemt, un ne wis, waj sawu firdi sagatawo uf scho swarigo brihdi, sanemt ta Kunga schehlastibas dahwanu. Alus teek bruhwets it stiprs un brandwihna ari papilnam apgahdats, kadehl ari galwinas katrreis pilnas un kildas tahdàs reisês naw nekahda reta leeta. Tas nekahdà sinà nesaeetahs ar schahdas deenas nosihmi un tadehl buhtu no wisas sirds jawehlahs, kaut jel nupat minetahs „basnizdeenas" jeb kà wehl daschi tahs sauz, „grehkubehres" tiktu atmestas, jo tahs neweenam naw par swehtibu, bet gan par postu. Otrkahrt buhtu atmetamas muhsu pusê tik beeschi isrihkotahs balles jeb kà teit sauzam „balwas". Tahdas balles rihko schità: Sadodahs wairaki duhschigi saimneeku dehli, puischi waj ari wihri — rihkotaji — kopà un norunà laiku un weetu, kur balles rihkojamas, apgahda 5—8 puhri eesala un isbruhwè alu, iszep baltmaisi leelôs klaipôs, nopehrk brehtlinus, sweestu, reisehm ari sihrupu preeksch seeweescheem, jo schee mihlot saldumus un sihrups naw dahrgs. Par musikanteem salihgst tahdus, kurus tik lehtaki war dabut, bet trokšnim tik waijag buht. Eeluhgti teek milsum daudf, wiswairak puischi un meitas, bet ari daschi wezaki zilweki. Jaunee nu nemahs notwihkuschi ar danzoschanu, wezee spehlè sawu „schapskopu" waj zitu ko. Tiklab weeni, kà otri beeschi ween pameelojahs ar paschdarinato meestinu, kuru dabu bef kahdas atlihdsibas. Kad weesi jaw puslihdf peekususchi, tad nahk wakarinas ar jo swarigu zeremoniju schahdà kahrtà: iswehletee „direktori" ar musiku eet pee weeseem, kuri pee galda nosehduschees, un katram tura sawu reis schkihwi preekschà, lai katris tur pehz patikschanas zik usleek preeksch rihkojuma isdewumeem. Kursch naudu uf schkihwi us-

metis, tas dabu tuhlit schnabi no otra „direktora", kursch pirmajam uf pehdahm seko ar schnabja pudeli. Tà tas nu eet wisai rindai zauri, wihreescheem un seeweescheem, pee kam musikanti wisu laiku staigà „direktoreem" pakal un spehlè. Naudas tad wiseem deesgan — daschs kalpa puisis usmet weselu rubli. Un to winsch nemaf daudf nerehkina esam: winsch ir kreetni isdanzojees, pa-ehdis, padsehris, un pat wehl peedsehris, ja ir skurbuka mihletajs. Pehz wakarinahm sahkahs atkal muhschigà danzoschana, wehl leelakà mehrà, jo galwinas wairak eesiluschas, un tà tas eet nereti lihdf leelai gaismai. Pehdejà laikà usweds ari pa kahdai rotalai, kur war atpuhstees. Daschà sinà schahdas weesibas nebuhtu tik smahdejamas: jaunee kaudis papreezajahs, padanzo. Katrà sinà tahs labaki eewehlamas, nekà eet krogù un schuhpot un notehret daudf wairak. Bet ir ari sawas kaunahs puses. Lai peeminam tikai, ka daschi padaudf eekurina ar „meesischa" spehku, un tad wisa omuliba beidsahs; schur un tur parahdahs rupji joki, reisehm kildas un pat pluhkschanahs. Un tadehk ka tahdas balles wiswairak notura sestdeen isejot t. i. swehtwakarà, tad swehtdeen no balleneekeem neweena neredsesi basnizà un daschs labs tikai wehl pehz basnizas laika dodahs uf mahjahm. Weetahm jaw wiss norit it labi, bet kur stipraks „meesitis" un tam wehl par atspaidu peeleek klaht rudsiti, tur koti beeschi iszekahs domustarpibas un nesaderiba. No wisa ta redsam, ka schahdi sarihkojumi mums nekahda labuma ne-atnes un daschreis ir pascheem par negodu. Un schinis gruhtajôs laikôs mums ir jarauga, zik ween eespehjams no teem atturetees, jo zita noluhka teem naw, kà ween pasaudet sawus rublischus. Rihkotaji tad smej ween, ja wini katrs pa dascheem rubkeem kà skaidru pekņu war eebahst sawà kabatà. Pawadisim labak meerà sawu swehtwakaru un no rihta ar spirgteem lozekkeem dosimees basnizà pateikt tam Kungam, no Kura nahk wisa laba dahwana un pilniga dahwinaschana. Tas mums atnesihs wairak swehtibas. Skabarga.

No Wandsenes (Talsu aprinki). Zik daudf panahkam weenoteem spehkeem, to katris war apbrihnot Wandsenes pagastà. Senatnè schis apgabals ir bijis beesaki apdsihwots nekà muhsu gadusimtena sahkumà, warbuht beesaki pat nekà muhsu deenàs, jo, kà wezôs rakstôs lasam, schè ir stahwejusi masa pilsehtina ar wahrdu „Neustädchen"; Wandseneekeem ari ir bijusi pascheem sawa basniza. Bet laiki grosahs, un kam Deews schodeen sawu schehligo waigu peegreesch, par to Winsch riht war issteept asas pahrbaudischanas un pahrmahzischanas rihkstes. Pehz usplaukschanas laikmeta ari Wandsenei bij japeedsihwo behdu deenas. Nahza breesmigais mehris, kas sawu postischanas darbu schini apgabalà breesmigaki ir strahdajis, kà jebkur zitur. Augligi tihrumi pahrwehrtahs par atmatahm, mineta pilsehtina pawisam ismira un nihktin isnihka. Ispostischana bij tik leela, ka kad daschus gadudesmitus wehlak basniza nodega, nebij tik daudf darbineeku, lai basnizu tuhdak waretu usbuhwet. Muhra atleekas un slaikais no akmeneem muhretais tornis atgahdinaja behleem to weetu, kurà tehwi bij pulzejuschees preeka deenàs un behdu laikôs Deewu peeluhgt, atgahdinaja ari, kur roka japeeleek un Deewam jakalpo ar darbeem. Scho mehmo walodu Wandseneeki ir pee sirds nehmuschi un kopà sadodamees leelskungs un semneeki ir pastrahdajuschi darbu, kahdu reti kur zitur muhsu laikôs Deewasemitè atradihs, proti, no mihlestibas dahwanahm, kas ihsà laikà samestas, tee usbuhwejuschi uf wezas basnizas pamateem jaunu stipru muhra deewanamu wisam apgabalam par koschu rotu, paschi sew par swehtibu un Deewam par godu. Pee tahdeem leeleem panahkumeem war tikt ne bes upureem, ne bes mihlestibas; tà tad ari dsirdam, ka gandrihs katris Wandseneeks pehz eespehjas ir brihwprahtigi peedalijees pee dahwanu doschanas, turigee ar rubukeem, nabadsini ar kapeikahm; it ihpaschi minami Wandsenes zeen. leelskungs barons Heyking un kahds agraks draudses lozeklis R. kgs, kas abi, katris ar leelahm dahwanahm buhwi pabalstijuschi. Gods dewejeem uf augumu augumeem!

Swehtdeena, 27. Oktobris bija nolikts preeksch deewanama eeswehtischanas. Minetà deenà pulksten 10 no rihta atbrauza pawadits no peezeem mahzitajeem, basnizas preekschneekeem un dascheem basnizas labwehleem Kandawas mahzitaju aprinka prahwests, kuru nepahrredsams kauschu pulks pee basnizas durwim godbijigi sagaidija. Pehz tam kad Engures mahzitajs Reinhards dibinadamees uf 1. Laikagrahm. 17, 29. pantina sapulzejuschos bija apsweizinajis, prahwesta kungs basnizas durwis atslehdsa un garidsneekeem papreekschu ejot draudse pulzejahs jaunà deewanama plaschajàs telpàs. Bija aisgrahboschs ne-aismirstams skats, kad sanahkuschee leelkungi un semneeki, Wahzi un Latweeschi, kà weenas tizibas beedri weenà deewanamà stahwedami kopà nodseedaja dseesmu: „Lai Deewu wisi lihdf." Pehz ka sirds bija ilgojusees, uf ko bija zerejuschi tehwu tehwi, nu bija panahkts, deewanams stahweja gataws un glihts wisu preekschà. Dascha asara, kas pahr waigeem riteja, dewa leezibu, ka pateiziba, kas Deewam top dota, naw luhpu gods ween, bet ir ihstens sirds upuris. Pehz nodseedatas dseesmas prahwests Glaesera tehws, turedamees pee 1. Pehtera grahmatas 2, 5. pant. spehzigôs siltôs wahrdôs draudsi pamahzijis basnizu, altari, kanzeli un altara leetas eeswehrija trihsweeniga Deewa wahrdà. Sprediki sazija weetejais mahzitajs Wiebeka kungs par Juhdasa gr. 20. un 21. pantinu. Gan katris dalibneeks tikpat jauno deewanamu, kà ari skaisto swinigo deewakalposchanu paturehs ilgi mihkà peeminà. Jawehlahs, kaut ta weenprahtiba, kas pee basnizas buhwes waldijusi starp muischu un mahjahm, paliktu par pastahwigu godarotu Wandseneekeem. Kahds weesis.

No Pormsahtes. Pormsahtes apgabalu schinî rudenî sahkuschi jo nekaunigi apzeemot sirgu sagki, nodaridami dascham saimneekam sahpigus saudejumus. Sewischki diwi schejeenes saimneeki leelistà mehrà zeetuschi: teem nosagti sirgi, rati un sirgu leetas, kopà rehkinot, pee 1000 rubuku wehrtibà. Daschi sagki gan jau useeti, daschs pat jau nomiris, eeslodsits aiſ restehm. Tomehr it wisi droschi ween wehl nebuhs rokà. Jawehlahs buhtu, kaut tee neweens pelnitam sodam ne-isbehgtu. — —s.

No Engures juhrmalas mums sino, ka tur 23. Oktoberî, stipram seemela-rihtu wehjam puhschot, usdsihti uf sehkla diwi kugi, weens Igaunu kugis Engurzeemà, otrs Latweeschu — Mehsragà. Kugu kaudis pehdejà brihdî zaur juhrmalneeku sirdigu palihdsibu no zaurajeem kugeem nozelti un tà isglahbti no redsamas nahwes.

No Grobinas. Tahlums starp Leepaju un Grobinu ir pawisam desmit werstis. Zeksch schè, kà jau lihdsenà, lahmainà apgabalà un esera tuwumà, eet pa augstu dambi. Peezas werstis tahku, rehkinot no Leepajas pilsehtas uf Grobinas pusi, uf dambja jau no senceem laikeem atrodahs teizama schoseja. Daschus gadus atpakal tapa ari isbrugetas otras peezas werstis un tà eerihkota starp abahm kaiminu pilsehtahm schoseja wiszauri. Tomehr schahs otrahs puses brugejums, jebschu tas ismaksaja 40 tuhkstoschu rubku, jau no pascha eesahkuma bija tik nederigs, ka nemaf par schoseju nebija sauzams, nemaf ari pehz schosejas ne-isskatijahs: pahr dambi bija nobehrti skaldītu akmenu gabali, peerulleti un tà atstahti. Talab ari „schoseja" brihsi kluwa tik grumbaina un bedraina, ka braukt pa winu bija wisai gruhta leeta: brauzeji tapa ar wiseem rateem tà kratiti un dahrbinati, ka tihri bail bija, waj sobi netiks issisti no mutes, waj ari galwa nolezinata no kameescheem. Tagad nu, paschà muklajà rudens laikà, schi sawadà „schoseja" teek labota, kaudehk ari satiksme starp Grobinu un Leepaju tagad koti apgruhtinata, jo „schoseja" pate tagad pilnigi aisspostita un zekineekeem jabrauz pa blakus zeku, kursch wed pa straignainu lauku, kur grimst lihdf ulehm un kur dubki, kà mehdf sazit, lihdf ausim. Kapehz gan laboschanu newareja isdarit isdewigakà laikà — wasaru, kad braukschana pa blakus zeku naw tik nelahga un kad wispahrim ari daudf masak brauzeju nekà tagad, jo tagad tikpat muischas, ka ari masgruntneeki, suhta wisus pahrejos lauku raschojumus uf Leepaju? Bet lai nu kà — ja tikai pahrlabojums buhtu tahds, ka to waretu nosaukt par pahrlabojumu, tad buhtu eemesls jel nahkotnê preezatees. To zeresim! G.

No Nihzas. Nihzeneekeem uf loschu wilkschanu lihdsschim bija japulzejahs sawa aprinka pilsehtà Grobinà. Schinî rudenî tee nu tapa peeweenoti pee Leepajas kantona. 20. un 21. Oktoberî tika schè isdarita scha rudena jaunekku nonemschana. Sihmejotees uf Nihzas jaunekkeem, jasaka, ka teem minetahs diwas deenas Leepajà nenoriteja wis tik gludeni, kà tas buhtu bijis jawehlahs; jo pascha Nihzas pagasta wezakà dehls M. K. tapis no diweem nepasihstameem zilwekeem sagrahbts aiſ apkakles un eesweests ostà, kur tas droschi ween buhtu galu dabujis, ja kahds pilsehtas strahdneeks nebuhtu peesteidsees un nelaimigo iswilzis malà. Bet scha likstas ar to wehl nebijuschas brigtas, jo, kà dsird, tad daschi nezilweki pehzak to esot nokehruschi un gribejuschi wehl peekaut, par to, ka tas rahpees ahrà no ostas un ne-esot tur noslihzis! Tas ir teescham nekreetni, sewischki wehl ja eewehrojam, ka Nihzas pagasta wezakais ir wisu pagasta lozekku mihlestibu ispelnijees tahdà mehrà, kà gan reti zits kahds. Sawa taisna un godiga prahta, sawas kristigas mihlestibas pilnas sirds dehk winsch pee wiseem stahw augstà godà; wiss pagasts winu, tà sakot, uf rokahm nesà. Lai Deews lihdf ikkatram tahdà mehrà eemantot wisa pagasta mihlestibu! Sobgalis.

No Leepajas. Muhsu pilsehtu apnekleja pagahjuschàs deenàs augsts weess: zeku ministera beedrs general-leitenants Petrowa k. Augstais waldibas wihrs bija atbrauzis scheit, lai pats waretu pahrleezinatees, zik pretschu brauzeenu eespehjams pa Leepajas-Romnu dselszeku katru deenu issuhtit no Leepajas pretschu stanzijas, pee kam israhdijees, ka esot eespehjams suhtit katru deenu, proti 24 stundu laikà, 17 pretschu brauzeenus, katrà pa 45 wagoneem, tà tad pawisam 765 wagonus, bet waisadsibas brihdî, t. i. ja usnahktu atkal tahda leeliska labibas isweschana uf ahrsemehm, kahda bija wairak gadu atpakal waj wehl leelaka, buhtu ari eespehjams katru deenu suhtit weselus 800 wagonus. Leepajas pretschu stanzijas spihkerôs un noliktawàs warot eeweetot lihdf 1500 wagonu daschadas labibas. Tà tad augstais waldibas eerehdnis atradis schejeenes dselszeku labà stahwokli un teizamà kahrtibà, tà ka no schejeenes nekahdi schkehrschli un kawekli nebuhs sagaidami, ja ari rastos atkal wehl dsihwaka un moschaka labibas isweschana uf ahrsemehm, nekà lihdsschim bijusi. Pagahjuschôs gadôs, labibas tirdsneezibai sasneedsot schè wisaugstako pakahpi, peenahza katru deenu lihdf 300, retàs deenàs lihdf 500 wagonu. Waj turpmak schis skaits paleelinasees, gruhti nosakams un tagad gan nemaf nebija paredsams. Bet nu Amerikas Saweenoto walstju jaunà presidenta eewehleschana dod gan uf tam atkal jaunas zeribas.

Leepajas pilsehtas walde nolehmusi, zelt ostmalà strahdneeku usgaidischanas namu. Lihdsschim darba mekletaji strahdneeki rihteem pulzejahs un gaidija darba dewejus tilta galà sem klajas debess, kas aukstà un leetainà laikà bija neween nepatihkami, bet ari strahdneeku weselibai wisai kaitigi. Tapehz tikai jawehlahs, ka nodomatais nams kluhtu jo drihsi gataws un taptu galigi eerihkots sawahm wajadsibahm. Turpat ari tikschot uf preekschu iimaksatas strahdneeku algas un newairs, kà lihdsschim, krogôs un dsehreenu pahrdotawàs, kur strahdneekeem leelakà pelnas daka ari palika.

Pasihstamais Latweeschu komponists, musikas direktors Wiegneru Ernests, kas daschus gadus muhsu pilsehtà nodsihwojis un schejeeneescheem labi pasihstams ar saweem konzerteem, tagad saslimis ar nopeetnu kakla slimibu, tà ka winam wairs nawa eespehjams pawadit seemu muhsu aukstajà klimatà, bet, ahrsta padomus eewehrojot, jadodahs uf siltakeem apwideem — uf deenwideem. Swehtdeen 27. Oktoberî zeenijamais musikis bija sarihkojis schejeenes Sw. Trijadibas (Wahzu) basnizà wehl pehdejo konzertu preeksch sawas aizsekoschanas. Konzerts, pee kura bei pascha isrihkotaja peedalijahs wehl M. Wiegnera kundse un daschi ziti schejeenes eezeenitee spehki, isdewahs koti brangi. Sewischki M. Wiegnera kundses dseedaschana un musikas direktora H. Hochapfela stihgu kwartets mums koti labi patika. Wiegnera kunga spehle uf milsigajahm ehrgelehm bija spehziga un spariga. Klausitaju, kuri sastahweja pa leelakai daksai no Wahzu draudses lozekkeem, bija eeradees deesgan daudf, kà jau gandrihsi ikreisas Wiegnera kunga rihkotôs konzertôs. — Esam pahrleezinati, ka neween Leepajneekeem, bet wiseem Kursemes un Widsemes dseedatajeem un dseedatajahm, dabusot wehsti par Wiegnera kunga neweselibu, buhs tikai weena wehleschanahs: lai eezeenitais „Trimpulas" un „Straujas upes" komponists jo drihsà laikà atrastu tahlajà sweschumà mekleto weselibu, un atkal pilnigi atweselojees, atgreestos dsimtenê spirgts un jautrs un wehl ilgi muhsu turpmakôs leelakôs isrihkojumôs waditu muhsu korus tikpat droschi un weikli, kà treschôs un zeturtôs dseedamôs swehtkôs! L.

No Leepajas isgahjuschà nummurà pasneedsam sinojumu, ka Leepajà 20. Oktoberî eeswehtits jauns luhgschanas nams tureenes Latweeschu Brahku draudsei. Tagad mums peenahzis no Leepajas mahzitaja Schoen kga laipnis isskaidrojums, ta muhsu sinotajam misejees. Jauna luhgschanas nama eeswehtischana naw notikusi nedf minetà, nedf kahdà zità deenà. No kam sinotajs runajis, tahs ir priwatsapulzes, kur sanahk Luteru draudses lozekki uf kopigu garigu apzereschanu mahz. Schoen kga wadibà un ar generalkonsistorijas atlauju. Schahda sapulze notureta mahz. Schoen kga wadibà ari 20. Oktoberî, un proti jaunà priwatlokalà, tadehk ka wezais schowasar zaur ugunsgrehku pa daksai isspostits.

No Leepajas juhrmalas. Nakti no 28. uf 29. Oktoberi schè notikusi uf juhras breesmiga nelaime. 28. Oktobera wakarà, pee koti jauka un isdewiga laika, dewahs daudf swejneeku juhrà, no kureem otrà rihtà ne wisi wairs atgreesahs atpakal, jo ap pusnakti sazehlahs peepeschi tahda wehtra, ka juhra ihsà laikà apklahjahs ar bangahm, kà ar kalneem un katrs, kas masakàs jeb tà sauktàs sweju laiwàs bija isbrauzis uf juhras, atradahs nahwes breesmàs. Daschi ar sawahm laiwahm gan tika isdsihti malà sweiki, weseli, bet diwi laiwas, kuràs katrà pa tschetri swejneeki bijuschi, useetas malà apgahstas un pa daksai sadausitas. Weena bija tukscha, otrà atrada diwi noslihkuschus swejneekus. Nahwes breesmàs ar wehtru zihnidamees, tee bija ar wirwehm sewi peesehjuschi pee laiwas sehsta (sehdekla dehka), lai, laiwai breesmigi mehtajotees, netiktu issweesti ahrà, un talab ari, laiwai apgahschotees, bija palikuschi tur eekschà un pehz ar wisu laiwu ismesti malà. Zitu lihki wehl naw useeti. Pawisam truhkst no Leepajas tuwakahs apkahrtnes, Pehrkones un Schkehdes swejneeku zeemeem, tschetras laiwas ar 18 zilwekeem, no kureem 8 skaidri sinami par noslihkuscheem: winu laiwas apgahstas, kamehr par otrahm diwahm laiwahm, ar peezeem swejeem katrà, nekas naw sinams. Warbuht tahs ir kur tahlaku atsdsihtas un wehlaku pahrradisees mahjàs; warbuht ari buhs gahjuschas bojà. Jadomà, ka ari tahlaku no Leepajas, Nihzas un Ruzawas juhrmalà, breesmigajai un gluschi nejauschi usnahkuschai wehtrai plosotees, nebuhs palizis bes nelaimes gadijumeem. P.

No Jelgawas.

Deewakalposchanas Sw. Annas basnizà no 6. lihdf 13. Nowemberim. Swehtdeen 10. Nowemberi: 1) Lauku draudsê deewkalp. pulkst. 9. no rihta; spred. mahz. Heintzs. 2) Pilsehtas draudsê deewgaldn. pulkst. 7. no rihta; deewkalp. pulkst. 2. pehz pusdeenas; spred. mahz. Seilers. — Lauku draudsê miruschi: Katrihne Krafman, 2 g. 8 m. w.; Schanis Krasmans, 5 g. 8 m. w.; Janis Dambe, 65 g. w.; Alberts Reeksts, 1 g. w.; Janis Jehkabs Ulmans, 3 m. 2 n. w. — Pilsehtas draudsê ussaukti: Konstantins Milewsky ar Katrihnu Paplinsky; Janis Grantauzkis ar Greetu Schulman; Janis Neulands ar Tribnu Mariju Pumpur; Johans Heinrichs Durbe ar Agnesi Ansa, dsim. Buschart; Krischs Platans ar Lihsi Kreizberg, dsim. Freiman; Dawids Heinrichs Gulbis ar Liseli Pol; miruschi: Margareta Laura Dobel, 1 d. w.; Otto Ausin, 27 g. w.; Jahnis Müllers, 36 g. w.; Juris Swihkis, 7 st. w. —

Pilsehtas draudsê dahwanu eenahzis: preeksch jaun. basn. — 120 kap.; Tabora — 20 k.; swezem — 25 k.; misiones — 20 k.

Schejeenes brihwprahtigee uguns-dsehsesi notureja swehtdeen 27. Oktoberi generalsapulzi, saweenotu ar dibinaschanas swehtkeem un maneweri. Wispirms uguns-dsehseju sahlè sapulzetajeem tika pasinots, ka beedribai schinî gadà ir pawisam 376 darbigi beedri un ka notureti 4 leelaki maneweri un 171 mehginajums. Tad tika wehl sinots, ka tanî laikà bijuschi 6 leelaki ugunsgrehka pasinojumi, eekams masakee tikuschi bes ugunsdsehseju palihdsibas no pascheem eemihtneekeem apdsehsti. Eenehmumu bijis pagahjuschà gadà 4287 rub., turpretim isdewumu 4455 rub. Beedribai ir ari sawa flimo un mirschanas kase, kas eenehmuse 256 rub. 81 kap. un isdewuse 242 rub. 4 kap. Pehz schi pasinojuma tika dascheem isdalitas goda nosihmes par ihsaku un garaku beswainas kalpojuma laiku un isdaritas wairak pahrwehleschanas daschàs ugunsdsehseju nodatàs. Tad musikai pawadot isgahja uf tirgus plazi, pretim rahtusim, kur notureja maneweri, kas noriteja koti glihti un labi. Pehz tam tee ar wiseem dsehschameem rihkeem pastaigajahs pa pilsehtu, pa Palejas, Annas un Pasta eelahm un tad atkal sapulzejahs augschà minetà sahlè, kur pee bagatigi klahteem galdeem noswineja sawu 31. dibinaschanas deenu un tà preezigi pahrlaida daschas stundas, lihdf kamehr komandeeru balsis usaizinaja, ka nu ir laiks atwaditees. —r—

Seema, kura pehz wisai wehla silta rudena tik peepeschi usnahza, kà leekahs, apmetusehs pee mums uf palikschanu. Jau wairak deenas pastahw ihsts jauks seemas laiks ar kamanu zeku un stipru salu pee sposchas faules gaismas. — Nakti no 1. uf 2. Nowemberi ari dasch labs Jelgawneeks, salam spihtedams, staigajis wehlu ahrà un luhkojees pehz apsolitahs swaigschnu krischanas; bet spodrahs swaigsnites pee dsidrajahm debesim naw ne schkobitees paschkobijuschahs. Swaigschnu pehtneeku kungi lai nu sin, kà wini atbild par tahm eesnahm un zitahm kibelehm, kuràs dasch, uf winu paregojumeem klausidamees, tonakt buhs eestidsis. —sr—

Sahdsibas. Beidsamajà laikà teitan isdaritas wairak sahdsibas, no kurahm tikai eewehrojamahs der ussihmet. Tà festdeen 26. Oktoberi, pulksten 8 wakarà, sahdsiba isdarita muischneeku klubà, Katrihnas eelà, kur kahds garnadsis nemanot eelihdis apakschgangi, kur atradees sulainim peederigs drahnu skapis, ko tas klusahm usmuhkejis un is ta issadsis wihreeschu un seeweeschu drehbes. Nakti 27. Oktoberi wairak garnadschu atlaususchi sem kolonadeem tirgotajam K. pagrabu, kurà atraduschi daschadas ehdamas un zitas leetas, kas pà dalai ari kahdam Rihdseneekam peederejuschas. Sagli tahs wisas peesawinajuschees. — Treschdeen 30. Oktoberi, pulksten puszek 4 no rihta, kahdi diwi pahrdroschi tehwini eelihduschi aiſ Esara wahrteem, meldera Stefanija sudmalàs gulofchahs meitas istabà, kur tee pa kumodi krahmedamees starp fotografijahm atraduschi 8 rublus skaidrà naudà un 2 selta dahmu pulkstenus, ko tuhlit sawàs kabatàs sabahsuschi. Pate ihpaschneeze bijuse nomodà un ar bailehm nosakatijusees, ka besgoschi pee swezes gaismas pilda sawas kabatas ar winas mantibu; bet tai bijis bail, schini azumirkli taisit trokšni. Pehz tam sagli, kumodê wairs neko wehrtigu ne-atrasdami, ar droscheem soleem eegahjuschi zità istabà, kur panehmuschi daudf sudraba ehdamu karoschu un zitu leetu, pehz ihpaschneezes isteikuma lihdf 200 rublu wehrtibà. Bet nu ta ahtri isskrehjuse pa zitahm durwim ahrà un saukuse puischus palihgà; sagli to bij pamanijuschi un trokšni isdsirduschi, ahtri aisbehguschi pahr dahrsa sehtu uf Polchina pusi, pee tam behgdami tee wehl ismetuschi pahri no sagtajahm sudraba karotehm. Sagli bijuschi ar sodrejeem itin melni nosmehrejuschees un weenam bijuse galwà saplihsuse gardibene. Ismanigee blehschi ar sagtajahm leetahm wehl neesot lihdsschim sakerti. —r—

Wisjaunakahs sinas.

Kreewu telegr.-agentura.

Maskawà, 3. Nowemberi. 2. Nowemberi 3. rihta stundà konserwatorijas eebuhwetà ehkà iszehlahs uguns. Buhwes stalaschas nodega, seenas stipri sabojatas. Uguns iszehlahs zaur krahsni strahdneeku kehki. Ehka bija apdroschinata Maskawas uguns apdroschinaschanas beedribà.

Warschawà, 3. Nowemberi. Sonbkowizas dselszeka stanzijà 2. Nowembera nakti preetschu brauzeens nogahja no sleedehm. Weena lokomotiwe un peezi wagoni sadragati, 10 wagoni sabojati.

Wihnê, 14. (2.) Now. Is Sarajewas telegrafè, ka pluhdi Bosnijà padarot leelu postu.

Wihnê, 14. (2.) Nowemberi. Keisars Franzs Josefs sanehma 2. Nowemberi Leelfirstu Georgiju Michailowitschu. Wehlak keisars peebrauza weesnizà, kurà Wina Keisarifka Augstiba apmetees. Pehz pusdeenas keisars apzeemoja Greeku kehnina pahri; kehninsch Georgs uf apzeemojumu tuhlin atbildeja.

Romà, 14. (2.) Nowemberi. Serbijas kehninsch scha mehnescha 25. deenà eeradisees Romà, kur to stanzijà sagaidihs kehninsch un augstaki eerednî.

Sofijà, 14. (2.) Now. Wehleschanu ustraukums ar katru deenu peenemahs leelumà. Stoïlows apzeko Bulgarijas deenwidus un seemeus, lai isskaidrotu waldibas programmu. Pahrejee ministeri ari zeko wehleschanu agitazijas dehl. Oposizijas wadoni Zankows, Karawelows, Radoslawows un Tontschews zeko wispirms kopà uf Filipopoli.

Sofijà, 14. (2.) Now. Ofizieli issludinats, ka par ahrleetu ministeri eezelts Stoïlows, par eekschleetu ministeri — Benews, ministeru padomes sekreteers.

Konstantinopolê, 14. (2.) Nowemberi. Italijas wehstneekam bija nopeetna saruna ar sultanu; winsch teiza, ka reformu eeweschana esot weenigais lihdseklis, kà nodibinat meeru; nepeeteekot ar to, ka reformas issludinajot, tahs waijagot ari eewest.

Bombejà, 14. (2.) Nowemberi. Posts Indijà koti peenemahs plaschumà. Labibas zenas aug, mehris plosahs.

Adenà, 15. (3.) Nowemberi. Schè stipri runà, ka starp Italiju un Abesiniju noslehgts meers. Meera lihgums esot parakstits 14. Oktoberi.

Ru-Jorkà, 14. (2.) Nowemberi. Is Boliwijas telegrafè: Kongress nolehmis, ka kuhbas dumpineeki atsihstami par partiju, kas wed karu.

Kugneeziba.

Tinas par Latw. kugeem. Anna Maria, kapt. Gertners, 30. Septembrî no Grantonas iseedams, 24. Oktobrî nonahzis Karalautschôs. Matheus, kapt. Martinkalns, 19. Okt. atstahjis Schields, uf Martinikas salu dodamees. Kursemneeks, kapt. Muzneeks, 21. Oktoberî isgahjis no Schields uf Palmu (Majorkas salâ). Martha Maria, kapt. Muischuls, 23. Oktobrî dewees zelâ no Kotkas uf Rochefortu. Janis, kapt. Osolinsch, no 24. Oktobra atrodas zelâ no Harburgas uf Leithu. Jrbija, kapt. Otmans, 24. Okt. isbrauzis no Klaipehdas uf Pernawu. Zeriba, kapt. Puhlinsch, 23. Okt. isbrauzis no Alloa uf Demeraru. Jasep, kapt. Kraukle, 2. Okt. Liverpoolu atstahdams, 22. Oktobrî nonahzis Kopenhagenê, no kureenes kugis nahks uf Rigu. Anna Lina, kapt. Reisons, 25. Oktobrî isgahjis no St. Davids uf Danzigu. Heiurich Catharina, kapt. Mahlders, 25. Oktobrî atstahjis Cardiffu, uf Trinidadi (Wakar Indijâ) braukdams. Masirbe, kapt. Jordans, 25. Oktobrî isgahjis no Plymouthas uf Fowey, no kureenes kugis dosees tahlak uf Rotterdamu. Aldebaran, kapt. Krischs Schultmans, 26. Okt. usnehmis zelu no Klaipehdas uf Leithu. Titana, kapt Andrufs, 24. Okt. isgahjis no Boneses uf Colbergu. Jaile Alide, kapt Kadakas, no Narwas braukdams, 17. Okt. sasneedsis Hulli. Ottomar, kapt. Buschs, 1. Okt. Leepaju atstahdams, 17. Okt. nonahzis Bonesâ. Columbus, kapt. Grihwans, 19. Okt. isgahjis no Grangemouthas uf Klaipehdu. Venus, kapt. Baumans, 20. Okt. isgahjis no Pillau uf Rudkjoebingu. Lilly, kapt. Lasmans, no Berwickas uf Methili braukdams, 20. Okt. gahjis St. Abb's Head garam. Mars, kapt. Rehks, 3. Okt. no Rigas iseedams, 20. Okt. sasneedsis Schields, un no schahs ostas tai paschâ deenâ isgahjis Lucas, kapt. Krohns, uf Rigu. Moses, kapt. Breinkopfs, no Oscarshamnas braukdams, 20. Okt. nonahzis Leepajâ. No Kronschtates isgahjuschi 22. Okt. Gubernator Sinowjew, kapt. Winke, uf Grangemouthu un Emma, kapt. Osis, uf Dundee, Saturn, kapt. Lorenzs, 7. Sept. Rigu atstahdams, 22. Okt. nonahzis Bridgewaterê. Bravo, kapt. Lewerdowitsch, 23. Okt. isgahjis no Tardifas uf Taviru. Golgatha, kapt. Jur. Osolinsch, 22. Okt. usnehmis zelu no Grangemouthas uf Barbados (W. Indijâ). Livadia, kapt. Otomars, no Lula braukdams, 24. Okt. sasneedsis Littlehamtonu. Anton, kapt. Dunkels, no Fowey uf Rigu nahkdams, zelâ sabojajuschees pumpji, saudejis laiwas un dabujis wehl zitus apskahdejumus, kalab 22. Okt. cesteidsees Flekersjordas ostâ. 31. Okt. kugis bijis gataws atkal dotees juhrâ. Uf Elseneres reida metuschi enkurus 24. Okt. Austra, kapt. Lasis, no Rigas uf Gloucestru eedams, Urama, kapt. Grundmans; garam gahjuschi tai paschâ deenâ Neptun, kapt. Busch, uf Perth eedams, Pollux, kapt. ?, no Rigas uf Grimsby dodamees, Johannes, kapt Reinwalds, no Rigas uf Cherbourgu sehgeledams. — Adelheid, kapt. Seetinsch, 24. Okt. atstahjis Trawemindi, uf Leepaju dodamees. Jon Ann, kapt. Lahns, 4. Okt. no Rigas iseedams, 22. Okt. nonahzis Yarmouthâ. Andreas, kapt. Benkis, 22. Okt. isgahjis no Grantonas uf Karalautscheem. Aurora, kapt. Matusals, 22. Now. atstahjis Klaipedu, uf Dieppi eedams. Baltic, kapt. Vogels, no Hulles braukdams, 21. Okt. eegahjis Karlshamnâ. Uf Rigu nahkdami Grangemouthu atstahjuschi 23. Okt. Anna, kapt. Tode, Bertha Alvina, kapt. Kurgu. Jacob, kapt. Osolinsch, 13. Okt. no Rigas iseedams un uf Brake dodamees, 25. Okt. gahjis Elseneresi garam. Latawa, kapt. B. Osolinsch, 25. Sept. no Rigas iseedams un uf Newportu sehgeledams, 23. Okt. gahjis Lewernockam garam. Fuchs, kapt. O. Weide, 12. Okt. Newkastli atstahdams, 26. Okt. sasneedsis Pillau. Heiurich Emma, kapt. Salzmans, 24. Okt. isgahjis no Yarmouthas uf Newkastli. Woldemar, zelâ no Leepajas uf Bremeni ar dehlu lahdinu, atgreesees atpakal uf Leepaju, kuga apskahdejumu labad. Emma Maria, kapt. Grehwe, 27. Okt. isgahjis no Stettines uf Rigu. Mercator, kapt. Kwells, 15. Okt. no Leepajas iseedams, 27. Okt. nonahzis West Zaanâ. Manifest, kapt. Eichens, 24. Okt. atstahjis Alloa, uf Rigu nahkdams. Ugunzeems, kapt. Puhlinsch, no Kotkas braukdams, 23. Okt. eegahjis Granvillê. Ernst Alfred, kapt. Moritz, 26. Okt, posts no Barry uf Kingstonu (Jamaikâ). Mars, kapt. Grauds, no 25. Okt. atrodas zelâ no Grangemouthas uf Rigu. (Austras) barka Golgatha, kapt. Jur. Osolinsch, 22. Okt. isbraukdams no Grangemouthas ar ogku un muhrneeku akminu lahdinu uf Barbadosu, strandejis un 29. Okt. eewests Sheernesâ; kugis tek. Uf Gunfleet sehkla saudeti enkuri un kehdes un dala no lahdina gahsta juhrâ; glahbschanas laiwa Clacton kugi nowadijusi uf ostu. Linda, kapt. A. Kleins, 26. Okt. atstahjis Prestonu, uf Liverpoolu dodamees. Geschw. Damkaln, kapt. Gulbis, no Ipswichas braukdams, 27. Okt. nonahzis Newportâ. Seedonis, kapt. Fr. Martinsons, 13. Okt. no Grantonas iseedams, 27. Okt. sasneedsis Colbergu. Antares, kapt. Skadinsch, 22. Okt. posts no Wiborgas uf Bonesu. Noas, kapt. Legsdinsch, no Paramaribo braukdams, 26. Sept. eegahjis Lagunâ (Amerikâ). Anna Olga, kapt. A. Matusals, 26. Okt. dewees zelâ no Methiles uf Colbergu (Helingen Hafen). Mersragzeems, kapt. Jakobsons, 28. Okt. isgahjis no Emdenes uf Danzigu. Aurora, kapt. Fr. Matusals, 22. Okt. no Klaipehdas iseedams un uf Dieppi dodamees, 29. Okt. metis enkuru uf Elseneres reida. George, kapt. A. Behrsinsch, 5. Okt. Rigu atstahdams, 28. Okt. eegahjis Sharpnesâ. 26. Okt. Leepajâ nonahzis Anna Victoria, kapt. Muskants, no Fraserbourgh 3. Okt. isbraukdams, Anna Sirius, kapt. Steffenbergs, no Ekensunda braukdams, Michael, kapt. Apse, no Kosas nahkdams, 28. Okt. sasneedsis Kronschtati. (B. W.)

Tirgus sinas.

Rihgâ. Labibas tirgus stingraks; zenas wispahrigi turahs lihdsschinigâ augstumâ; turpreti kweeschu zenas eewehrojami zehluschahs. Kweeschi, Kreewu, uf 126/28 mahrz. pamata maksâ 91—94 kap. pudâ, Kursemes 125/28 mahrz. smagi kweeschi 86—93 kap. Tendenze rahma. Rudsi, Kreewu, uf 120 mahrzinu pamata maksâ 61½ kap. pudâ. Ausas, gaischahs, maksâ 63—70 kap. pudâ, schahwetas ausas 59—60 kap. Zarizinas un Liwnas-Jekezas ausas maksâ 60—61 k. pudâ. Meeschi, seschkanschu, schahweti, uf 100 mahrz. pamata, maksâ 65—66 k., Kreewu meeschi 66—68 kap., Kursemes meeschi, 105—110 mahrz. smagi, — kap. Linsehklas. Stepju sehklas uf 87½ proz. pamata maksâ 97—98 k. pudâ, brahla sehklas 92—94 kap. Kanepes maksâ 105 kap. pudâ. Linsehklu ellas rauschi, schejeenes, maksâ 74—75 kap. pudâ, Kreewu linsehklu ellas rauschi 72—76 kap. Sirni maksâ 63—64 kap. pudâ. Kliju zenas 46—50 kap. pudâ.

Leepajâ, 4. Nowemberî. Rudsi maksaja 62½ kap. pudâ. Ausas: gaischahs 59 lihdsi 76 kap. pudâ, tumschahs 66 kap. pudâ. Meeschi: 61 lihdsi 63 kap. pudâ. Linsehklas: 93 lihdsi 95 kap. Griki: 70 lihdsi 71½ kap. pudâ. Sirni: 62 lihdsi 65 kap. pudâ. Kliju: 54 lihdsi 65 kap. pudâ.

Wehstules un atbildes.

J. Scht. R—kôs. Stahstinsch isdewees wahji; sinojums ar lihdsigu faturu jau preeksch kahda laika nodrukats Latw. Aw. — **Fr. Ds—mâ.** Sinojumam par tschigainu krahpschanu naw nekahdas wehrtibas; tamlihdsigas krahpschanas noteek gan ikkatrâ tirgû. — **Prahw. G. S—lê.** Ar pateizibu sanehmam. — **Basnizenam.** Kaut gan bijat steigusees, tomehr zits Jums aissteidsees preekschâ. **A. K. Ds—wâ.** Pagasta amata wihru wehleschanas nespehjam tahdâ mehrâ eewehrot. Par zitu wehstulê. — **J. G. B—nê.** Wisu Juhsu garo rakstu nespehjam nodrukat. —

Kreewu papihra naudas kurss.

Berlinê, 4. (16.) Nowemberî.

100 rubl. selta naudâ 330 Wahzu mahrk.
100 „ papihra „ 217¼ „ „

Jsdewejs un atbildigais redaktors: **Dr. A. Bielenstein**
Redaktors: **J. Weissmanis.**

Дозволено цензурою. Рига, 4-го Ноября 1896 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ

Sludinajumi.

Leels, diwstahwu
steegelu nams
S agarê, ar koka saimneezibas ehkam un augku koku un sakku dahrseem, teek apstahkli dehl lehti **isdots.** Pirkschanas peedahwajumus nem pretim Steffenhagena drukatawâ, Jelgawâ, sem burteem F. F. 1897.

Malkas
un
balku meschu
pahrdos **15. Nowembri** wairaksolischanâ masakâs datâs Sila meschsargs Leel-Platonê.

Karla muischâ,
9 werstes no Renges stazijas (Jelgawas-dselsszeltsch) **isdodamas uf pusgraudu 4 weetas** à 120 puhrw. aramas semes un we nu à 60 puhrw. aramas semes. Usnemot leekatâs weetas wajadsigs 100 rbl. leels salogs, masakais 4 darba sirgi, 4 gowis un wajadsigâs semkopibas leetas. Kontrakts uf ilgaku laiku. Jsdod ari wairak weetas kopâ. Tuwakas sinas dabujamas Karla muischâ pee ihpaschnieka O. Kleinenberg kga waj. ja tas nawa mahjâ, pee E. Kroeger kga Likopôs, pee Renges.

Krogs
ar 100 puhrawectam aramas semes — uf wehleschanos ari masak semes uf wairak gadeem sinomajams. Tuwakas sinas Mas-Berkenê.

Wagars
preeksch nahkoschu gadu war peeteiktees Petermaischâ pee Krona Wirzawas.

Brahlu Buschu
Latweeschu tautas kalendari 1897. ar lihdsi eedamu grahmatinu ir dabujami Kalnina un Deutschmana drukatawâ Rigâ, maso Grehzinneeku celâ, netahlu no rahtuscha laukuma.

Aditawas eetaise
Jelgawâ, Kangihseru celâ № 5, peenem apstellejumus un pagatawo **lehti** un **labi** uf mahju wilnas: **kungu kamsolus, dahmu jakas, dahmu swahrkus, sehnu apgehrbus,** ari **sekes,** — truhsamas waj gludenas.
Ar zeenibu
S. Blumenfeldt,
Kangihseru celâ 5, Berkowitza namâ.

Manafotografija
Kangihseru celâ Nr. 6,
ir uf **pilnigako eerihkota. 3 bildes** par **1 rubli.** Spegelweidigs jaunakâs sortes fotografiju papihrs wisam portrejam.
C. Frey,
Jelgawâ.

Rupat isnahza manâ apgahdibâ:
Kokle,
garigu koru krahjums jankteem koreem.
Latweeschu walodâ apgahdajis
J. W. Ulpe.
1. burtniza.
Atwenkes, seemas swehtku un jauna gada dseesmas
Maksa 40 kap.
Peesuhtot **pa pastu 50 kap.**
Koreem, kuri nonem masakais 10 eksemplarus, aprehkinu lehtaki.
G. Landsberga,
agrak Sieslacka drukatawa.
Jelgawâ, Leelajâ celâ № 20.

Jaunu koka namu
war **lehti dabuht pirkt** Jelgawâ, Kangihseru celâ № 109.

Filzes sahbakus, filzes kurpes u. filzes soles
wisulabakahs, peedahwâ
T. S. Smirnowa mantineeki,
Jelgawâ, Akzises celâ № 2.

No jauna sanehmam wisleelakâ iswehlê
emaljetus kukuas un saimneezib. traukus
preeksch katras wajadsibas.
J. S. Parigina mantineeki,
Jelgawâ, sem kolonadeem.

Hermann Rubinsteina
kaschoku magasina
sen. Karla Behrsina wadibâ,
Jelgawâ, Pils celâ,
peedahwâ zaur scha gada isdewigo eepirkschanu Nischnij-Nowgorodas tirgû leelâ iswehlê
Sibirijas un Amerikas kaschoku ahdas,
kâ arî
kungu un dahmu zepures un mufes
par peenehmigu zenu.
NB. **Apstellejumus** uf **kaschokeem** un **rotundem** ahtrakâ laikâ glihti un patihkami pagatawo.

Rupat no drukas isnahza
Latweeschu
Familijas Kalendars
1897. gadam.
Maksa **25** kap. Pee kalendara peedewam nahk klaht par welti grahmatina **„Preeka wehsts jaunibai"** ar 8 bildem.
Kalendara saturs schahds: Kalendarijums ar wisâm wajadsigâm tabulam un tirgus sinam.
Peelikumâ: Joels Bulu (garaks pateess stahsts ar bildi). — Lihdsiba. Dseja no Kr. Nahtres. — Dselszeka maschinists. — Brihnuma dakteris Schlaters. — „Waj nu eesim pee Jesus!" (ar bildi). — Es stahwu zihninâ. Dseja no Inku Jahna. — Prezeti behrni. — Zelojums no Jerusalemes uf Nazereti. — No Karla Andermana (kahda Latweescha). — Matrosis Diks Krogaus (stahsts ar bildi). — Sirmgalwis. Dseja no Inku Jahna. — Pestischanas Armija no Inku Jahna. (Ar generala Buhta un wina kundses gihmetnem.) Franze Ridle Hawergal. Ihss dsihwes aprakstis ar gihmetni no J. A. Freija. — „Newaru wairs". Dseja no Inku Jahna. — Kamdehl mums wajaga Pestitaja? (No C. F. Tihmana.) — „Schis Jesus". — Apgrehziba masajeem. No Salmona kundses. — Par laulibu. No J. A. Freija. — Latweeschi Brasilijâ. No S. Wanaga. — Kahju drehbês. J. Putnuehrgka. — Sabats. No K. Freywalda. — Wajaga to sazit. No Rudsupukes. — Usmudinajums. Dseja no Putnuehrgka. — Wilzinataja likteenis. No Dr. Daniela Wises. — Diwas saules. No Kilburna kundses. — Daschadi kodoli, graudi un sihkumi. — Ak nesen wehl! Kompozizija no Inku Karla.
Peeprasams wisâs grahmatu pahrdotawâs.
Daudzumâ pee apgahdataja **J. A. Freija,** leelâ Lehgera celâ № 20 un „Austruma" ekspedizijâ pee **Kalnina** un **Deutschmana** kgeem.

Ceksch- un ahrsemes wihnus,
konjaku, rumu un **araku,** kâ ari **spirtu** un **brandwihnu,**
likeerus, smalkus snabjus, konjaku, rumu un **araku,** ari **tabaku, zigarus, papirosus** un **hilses** dabonami weenmehr pilnigâ krahjumâ un leelâ iswehlê pee
J. Jakobsohna,
Akzises celâ, pee tirgus, Jelgawâ.

L. M. Arensteina
Jelgawâ, Katolu celâ Nr. 3,
blakam tabakas magasinai,
predahwâ leelâ iswehlê: **wisjaunakâs wilnas krahsas** ar pareisu leetoschanas isskaidrojumu 30 daschadâs krahsâs, **Phönix-krahsa wilnas, sihda** un **kokwilnas stofu usbirsteschanai, krême-krahsas gardineem, lentam** un **spizem, spodrstehrkeles, spodrpulweri, glanzpapihri, spodrseepes, daschadas stehrkeles, masgaschanas pulweris, seepju ekstrakts, muschu pulweri. Ahdu smehres, balto, dselteno** un **melno waselinu, daschadas ellas smehreschanai** un **dedsinaschanai, wisadus spodrinaschanas lihdsekkus metalam, kokam, glahsei, ahdai, koka spirta dedsinaschanai** un **puleereschanai, wisadus amatneeku rihkus** un **peederumus.**

Rihgas dselsleetawas un **maschinu fabrikas sabeedriba**
agrak
Roliktawa: **Kahrla celâ № 11,** pretim Tukuma-Jelgawas dselszeka wokzalam
Felser & Co.
Fabrika: **Aleksandera celâ № 184.**
peedahwâ:
Jaunas kulmaschinas, ar **rokahm** waj **gehweli dsenamas.**

Schihm jaunahm **kulmaschinahm ir kustinams trumeka manteliš,** kas pats no sewim zelahs, tikliihdsi kulot koka gabali, akmeni u. t. t eekluhst kukamâ trumelî; zaur to swescha balas weeglaki war zauri tikt un top **kukamo stiftu un trumeka luhschana artureta.** — Lihdsi ar to atronahs pee schihm jaunahm maschinahm ihpaschas **patent-kukstiftes,** kuras tihrakt graudus iskul un winus nepahrsit un top ihpaschi wairak iskults, nekâ ar weenkahrschahm stiftehm. — Tahlak peeda wajam:
Puzmaschinas, ekselu maschinas, kartufelu un **rahzenu greesejus, wisadus arklus** u. t. t.
Supenfosfatus, kaulu miltus.
Lokomobiles un kulmaschinas
ar **twaika spehku** no **Richarda Garret & Sons, Anglijâ,** pehz jaunakahm konstrukzijahm.

Rupat isnahkuse un wisâs grahmatu pahrdotawâs dabujama schahda grahmata:
Kristigas tizibas mahziba,
pehz Dr. Mahrtina Lutera katkisma skolâm un paschmahzibai sarakstijis
J. Ehrmann,
Lasdones mahzitajs.
Zena broscheta **70** kap., eesceta **80** kap.
L. Hoerschelmana komisijâ,
Wehweru celâ № 6.

Rostowas twaiku sudmalu
miltu noguldítawa
Jelgawâ, Katolu celâ № 4,
peedahwâ
miltus
teizamaka labuma par lehtâm zenam: 5 pudu, 40 mahrz. un 20 mahrz. maisinôs.

Wisleelakâ iswehlê dabonami par mehrenu zenu daschadi **rati, ratu lutturi, asis** un **federes,** kâ ari **kamanas** katrâ waijadsibâ. — Katrs schê pagatawots darbs ir glihts un stiprs.
Turpat teek ari **lakeereschanas darbs isdarits.**
D. Auschkaps,
Jelgawâ, Leelajâ celâ № 12.

A. Loginows
Jelgawâ, Katolu celâ № 2.
Weikals preeksch
tehjas, zukura, kafijas un kolonial-prezem.
Leels lehgeris
wisadu **Kreewijas** un **ahrsemju wihnu, rumu, konjaku, araku, porteru, snabju** un **likeeru.**
Bez tam wehl:
tabaka, zigari, papirosi un tschaulites.
Spehles kahrtis un **krihts.**

Wisâs grahmatu bodês dabonama:
Pawahru grahmata
pehz ismehginajumeem sastahdita
no kahda teizama pawahra.
Zena **1** rubli.

Pusgraudu weetas
uf nahkamu gadu dabunamas **Jaun-Platonê, Wez-Platonê, Kiku muischâ, Lipstu muischâ** un **Miltinu muischâ.** Peteiktschanos preeksch wisâm muischâm peenem Jaun-Platonê ikkatru swehtdeenu
Muischu walde.

Wisâs grahmatu pahrdotawâs dabonama:
Kursemes
Laika grahmata
uf 1897. gadu.
Schinî gada-gahjumâ lasams jauks un pateesigs stahsts ir lauzeneeku dsihwes. — Bez tam tur kodoligi joki ar daudsi skaistam bildem.
Maksa 10 kap.
Atkalpahrdewejeem sinamais rabats.

Kapu peemineklus
no **marmora** un **granita** ir **labakâ materiala.**
Leelu krahjumu
wisadu **tschuguna kapu krustu** tura weenmehr uz lehgera.
Wislehtakâs zenas.
Akmenu poleereschana ar twaika spehku uf galwoschanu.
M. Brauers,
pee Annas wahrteem, blakus literatu kapeem. (Aleksandra prospekts № 4).

Leel-Sesawas Treschelneeku
mahjas
isrentejamas. Salihgschana turpat no 27. lihdsi 30. oktobrim sch. g.

Печатать разрѣшается полиціею.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

(Tê klaht 2 peelikumi.)